

A

NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1911. ÁPRILIS 21. NAPJÁN NAGYBÁNYÁN TARTOTT

RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

HETVENEGYEDIK DARAB

NAGYBÁNYA
NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1911

A

NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1911. ÁPRILIS 21. NAPJÁN NAGYBÁNYÁN TARTOTT

RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

HETVENEGYEDIK DARAB

NAGYBÁNYA
NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1911.

**A nagybányai református egyházmegye
1911. április 21. napján Nagybányán tartott közgyűlésén
jelen voltak:**

Széll György esperes és **Helmeczy József** egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Papolczy Zoltán lelkeszi tanácsbírák.

Tóth Mór, Csaba Adorján, Szilágyi Tihamér, Sinka Lajos, Bay Lajos világi tanácsbírák.

Magoss Ferencz lelkeszi, Torday Imre világi főjegyző.

Soltész Elemér lelkeszi, dr. Helmeczy Pál világi aljegyző.

Nagy Lajos közpénztárnok.

Dr. Harcsár Géza ügyész.

Balajthy Károly, Bogdán Lajos, Czelder Béla, Dávid Sándor, Joó Kálmán, Kálmán Sándor, Kánya Gyula, Kató Béla, Kiss Sándor, Kócsi Péter, Kolos Vincze, Kovács László, Makai Elek, Marcsa Imre, Melegh Albert, Molnár Lajos, Öry Tamás, Papp József, Szabó Károly, Szász Tihamér, Szentgyörgyi Zsigmond, Sziky Ádám, Varga Jenő rendes lelkészek, László János segédlelkész.

Fábián István tanítótestületi képviselő.

Tóth Gáspár adorjáni, Balogh Károly amaczi, Szabó András apai, Balogh Arthur aranyosmedgyesi, Lajos Bertalan avasujvárosi, Kovásznay Zsigmond batizi, ifj. Magoss Gedeon egrii, Pap Márton felsőbányai, Horváth József garbolcsi, Miklós Antal hiripi, Melegh György kakszentmártoni, Orosz Gusztáv kishodosi, Nagy Ambrus kiskolcsi, Gacsályi József kispaládi, Kádár Ferencz kispaleskei, Maák Ferencz kőszegremetei, Bakos István lázárii, Bartha Énok magosligeti, Fehér Antal méhteleki, Császy Antal mikolai, Szilvási István misztótfalui, Hubay Zsigmond nagybányai, Krakkó Benjámin nagyhodosi, Bálint Zsigmond nagykolcsi, Kiss Sándor nagypaládi, Károly Mihály ombodi, Nagy

György patóházai, Jagó Géza pettyéni, Gaál István sándorhomoki, Lőrinczi Gusztáv sárközi, Szilvási Sándor sárközujlaki, Sebestyén Endre szamoskőrödi, Kajtár Ferencz szamoskrassói, Medgyesi József szatmár-hegyi, Király József szárazberekai, Bay Miklós színérváraljai, Szentpétery Jenő uszkai, Badar Zsigmond józsefházai képviselők.

1. Esperes ur buzgóságteljes imádsága után egyházmegyei gondnok ur az alább foglalt nagyszabásu beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

Mélyen tisztelt Egyházmegyei Közgyűlés!

Mielőtt a tárgyalásra kitűzött ügyek elintézéséhez hozzáfognánk, a tisztelet és kegyelet azon szomoru kötelességre hív fel bennünket, hogy lapot nyissunk egyházmegyénk jegyzőkönyvében ama pótolhatatlan veszteségek megörökítésére, melyek utolsó találkozásunk óta ugy az egyetemes református egyházat, mint közelebb kerületünket érték.

Valósággal aratást végzett a halál, legjobbjainkat ragadta el tőlünk.

Első sorban is elvesztettük főtiszteletű és méltóságos *Kun Bertalan* püspök urat, egyetemes konventünk elnökét.

Pátriárkák koráig terjedő életének minden percze anyaszentegyházunknak volt szentelve; biztos kezekkel kormányozta a reá bízott hajót, hogy azzal, sok küzdelemtől megedzve, sötét viharokat átélve, bölcsességével, szervező képességével, vallásos hite mélységével a béke és jólét kikötőjébe evezhessen be.

Élete egy tanúság volt, halála gyászba borított mindnyájunkat; illő, hogy kifejezést adjunk bánatos szívünk gyászos érzelmeinek az által, hogy emlékét jegyzőkönyvünkben megörökítjük.

De a kérlelhetetlen sors nemcsak egyetemes egyházi életünk egy nagy történelmi alakjának gyászos koporsója mellé állított oda bennünket, hanem gyászt hozott egyházkerületünkre is.

Gyászt, mely váratlan, hirtelen jött, hogy még jobban próbára tegyen bennünket, megtörje szívünket és lelkünket, megállítsa gondolkodásunkat.

Elragadta közülünk a halál azt, ki még alig vette kezébe a kormányzás pálczáját, már is lánglelke egész hevével, nagy elméje igazi bölcsességével, egyeneslelkűségével, nemes egyszerűségével, nagy munkaszeretetével és birásával, igazi papi tudásával és jellemével nem választott, de hivatott vezérévé lett egyházkerületünknek. Békétlenségben és egyenetlenkedésben találta a kerületet, de építő, alkotó, szervező képességével, apostoli ihletettségével, igazi kálvinista öntudatosságával és hitével rövid idő alatt egy táborba hozta a kerületet, mert akkor, mikor

a püspöki állás összes kellékei és erényei egy személyben egyesültek, egygyé lett az egész kerület.

Anyaszentegyházunk, iskoláink, a kerület és az egész egyetemes egyház érdekében kifejtett hasznos és áldást hozó működése örökre bevették emlékét nemcsak egyházkerületünk, de az egész egyetemes egyház történelmébe. A hála, a tisztelet s nagyrabecsülésünk teszi kötelességünkkel, hogy néhai *Erőss Lajos* püspök ur elhunytá felett érzett mélységes bánatunknak kifejezést adjunk e helyen is s a nagyérdemű, örök emlékű s tudós püspök és lelkipásztor emlékét jegyzőkönyvünkben megörökítsük.

Vajha adná az isteni gondviselés, hogy egyházaink a püspök-választásnál hozzá méltó utódot tisztelnének meg bizalmukkal, hogy ne zavartatnék fel egyházkerületünk féltékenyen őrzött s a haladásnak egyedüli forrását képező belső békessége.

De még itt sem állhatunk meg, mélyen tisztelt közgyűlés; még nincs leróva a kegyelet és hála adója; mert elhalt a szatmári egyházmegyének is nagyérdemű gondnoka, nagyságos *Luby Géza* ur. Egyházi életünk eme világi bajnokában megtestesítve láttuk az egyetemes papság elvét; iránta való nagyrabecsülésünk teszi kötelességünkkel, hogy róla kegyelettel emlékezzünk meg jegyzőkönyvünkben.

A mi egyházmegyénket sem kimélte meg a sors sujtoló keze, elszólította miközülünk is egyházmegyénk egyik tiszteletreméltó és nagyrabecsült tanácsbíráját, *Tóth Dániel* nagytiszteletű urat, kinek zajtalan, de közhasznú munkásságát becsüljük meg azzal, hogy emlékének lapot nyitunk jegyzőkönyvünkben.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A kegyelet és hála imént kifejezett szavai után a tisztelt közgyűlés engedelmeivel egyházi életünket foglalkoztató egyes kérdésekre terjeszkedem ki. Évek óta egy szőnyegen levő kérdés izgatja a kedélyeket. Ki volna közöttünk, aki lelke vágyát ne látná teljesülve, ha a tiszteletre méltó református lelkészi kar fizetése a mai megélhetési viszonyokkal összhangba hozatnék.

Egyházi törvényeink már intézkedtek róla s jóleső érzéssel jelezhetem, hogy a kormányban meg van a jóakarat s így a legrövidebb időn belül a zsinati törvény intézkedései holt betűk többé nem maradnak.

Nincs azonban kizárva, sőt biztosra vehető, hogy eme nagy reformot az egyház által adott fizetések újabb értékelése előzi meg; ez azonban a mi egyházmegyénket, hol a törvény betű szerint lett a múltban betartva s a munkálatok a törvény szigorával végrehajtva, nem

sujtja. Utóvégre az anyagi igazságnak kell érvényesülni s jogtalan érdekek mások rovására nem érvényesülhetnek.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Egyházi életünk keretén kívül esik, de mégis közel érint bennünket azon mozgalom, mely a lelkészárva elhagyatott, elszomorító helyzetének feltárásával felrázta a hideg közönyt s megindította és pedig nemcsak a lelkészi karban, de a kálvineumi ünnepségek rendezésével az egész protestáns társadalomban a részvétet és adakozást arra a célra, hogy ezen árva biztos otthont kapjanak.

Az életrekeltett eszme megvalósítása, melynek szolgálatába szegődött az egész társadalom, bizonyossága annak a mély érzésnek, mely az igazi vallásos hit nyomán fakad, mely buzgósággal és felebaráti szeretettel karol fel mindent, amivel az árva kétségbeejtő könnyeit letörölheti s a szenvedők segítésére siethet. A kálvineumi ünnepségek rendezése pedig bizonyossága annak, hogy az O. R. L. E. a hivatalos egyház ügyeibe való beleavatkozástól távol áll, de magasztos hivatásnak áll szolgálatában; mert mikor meleg szeretettel összegyűjti az adakozók filléreit, ugyanakkor a legeszményibb belmissziót teljesíti, mert az ünnepségek rendezése mindenütt a vallásos élet ébrentartására, fejlesztésére, a vallásos hit ápolására és erősítésére vezet.

Mikor erről megemlékezünk, itt nem állhatunk meg, de a hála, tisztelet és nagyrabecsülés örökzöld leveleiből koszorút kell fonnunk egyházi életünk két kimagasló alakja, *dr. Baltazár Dezső* és *Kiss Ferencz* lelkészek homloka körül s köszönetet kell mondanunk nekik s egész gárdájoknak.

A mozgalom — tisztelt közgyűlés — minket is tetterre hív, az egyházmegyének is az adakozók sorába kell lépni s a szent ügyet szegény kasszáinkhoz mért anyagi támogatásban részesíteni.

De amily jóleső érzéssel tölt el bennünket a lelkészi fizetések rendezésének kilátása, a Kálvineum felállítása, a kálvineumi ünnepségek hódító sikere: ép' ugy kell, hogy elszomorítólag hasson reánk egyház-községeink benső életének sivársága.

Egyházközségeink lelki élete a templomi istentiszteletben merül ki s ott véget is ér.

Régen, mikor még nem ostromolták a hitetlenség és vallástalanság a népek lelkét, mikor áhítat és hit töltötték be a hívők szívét és lelkét, mikor az evangéliom meggyőző ereje volt a népek lelki tápláléka: a templom Isten háza volt.

Odafordultak örömeikben hátaltelt szívvel, oda fordultak bánatuk-

ban és szenvedésökben biztató reménységgel. Ma az anyagiasság korában, mikor kenyérkeresetté lett a népámítás, mikor a tudomány forrásaiból a szabad gondolkodás kutatásaiból bőven bugyognak fel hangzatos eszmék, melyek nem az evangéliomi hit felmagasztaló érzésével és melegségével töltik el a népek lelkét, de kiirtani képesek a legnemesebb vallásos érzést, felekezeti és osztálygyűlölséget keltenek: a hivatott lelkipásztor feladata nem érhet véget a templomban, a templomi szószéken. Hiszen az istentagadók és tévelygők úgy sem keresik azt fel.

A lelkész magasztos hivatása azért azt diktálja, hogy keresse hiveivel az érintkezést a templomon kívül; keresse fel azokat saját otthonukban, létesítsen velők szoros kapcsolatot, fejtse ki tevékenységét a belmisszió terén, ez uton erősítse hiveit hitökben, vallásukban, erkölcsi érzületökben.

Vegye kezébe a vezetést gazdasági, szociális és kulturális téren; mutassa meg, hogy nemcsak üzleti alapon áll hiveivel, de követi szíve érzését, lelki sugallatát.

Míg a lelkésznek e téren való működése egyrészt emeli tekintélyét hivei előtt, megnyeri azok szeretetét, tiszteletét és becsülését: másrészt átalakítja azok lelki világát, igazságérzetet, szeretetet, istenfélelmet, műveltséget, munkakedvet olt beléjük s ezzel emeli ellenálló képességeket a tévtanokkal szemben. Ott kínálkozik a működési tér vallásos estélyek, szeretetvendégségek rendezésével, ifjúsági egyesületek, leányszövetségek, olvasóköri felállításával, mértékletességi egyesületek, fogyasztási, értékesítési, termelési szövetkezetek alakításával.

Az egyházközség hiveinek e téren való elfoglaltatottsága vissza fogja vezetni népünket arra a tiszta erkölcsi alapra, mely a vallásos hitből táplálkozik, mert a népek nagy izgató versenyében a világ forgatában csak azok fognak megmaradni, kik fel lesznek vértelve a vallásos hit megnyugtató, boldogító érzésével s iránytűjük az élet útjain a vallásos hit lesz, mert egyedül ez az alapja a jó cselekedeteknek, a felebaráti szeretetnek, a családnak, társadalomnak, azok jólétének és boldogságának.

Ha a tiszteletes lelkész urak erre törekszenek a lelkekbe vésett s kezökbe adott fegyverek erejével, akkor építik igazán Isten országát, akkor szolgálják egyházuk s híveik boldogulását, békességét, a haza üdvét és boldogságát.

Hogy így legyen, szivemből kívánom s óhajtom.

Tisztelt közgyűlés! Amiket én itt most elmondtam, azok nem új dolgok, de annyira aktuálisak, hogy állandóan napirenden tartandók,

mert minél többször ismételjük, annál biztosabb a siker, annál biztatóbb a boldogabb jövő iránt táplált reménységünk.

Ezek után a tisztelt közgyűlés tagjait szívem mélyéből üdvözölve, a közgyűlést elnöktársam nevében is megnyitom.

2. A megbízó levelek beszédésével elnökség Dávid Sándort bizza meg. Elmaradásukat igazolták: Balogh István, dr. Dezső Kálmán tanácsbírák, Bartók Károly, Batta Miklós, Bodnár János, Miszti Mihály, Nagy Sándor, Oláh Sándor, Sipos Károly, Visky Ferencz lelkészek. Képviselő nem küldését igazoltan jelentette Rozsály.

Közgyűlésünk alkotó tagjait az elől kitett sorrendben igazolja; az elmaradásukat igazolt tanácsbírák, lelkészek és a képviselőt nem küldött Rozsály mentségét tudomásul veszi.

Koppermann Gyula szatmárudvardi lelkész és Kádár Károly tanítótestületi képviselő távolmaradásukat, a szatmárudvardi, tisztabereki, vámfalui egyháztanács képviselő nem küldését 1911. júl. 1-ig az esperesi hivatalnál igazolják!

3. Jegyzőkönyv hitelesítésére az elnökség a jegyzőkön kívül

Szabó József és Tóth Mór tanácsbírákat küldi ki. A hitelesítés helyét és idejét az elnökség állapítja meg.

4. A közgyűlés tagjai közt szétosztott nyomtatott tárgysorozatot felolvasottnak tekinti s három rendbeli pótlással a tanácskozás sorrendjéül elfogadja közgyűlésünk.

5. Az elnöki megnyitó-beszédben foglalt indítványhoz képest

egyházmegyénk közgyűlése a tiszáninneri egyházkerület püspökének, az egyetemes konvent egyházi elnökének, anyaszentegyházunk közszeretet és tisztelet övezte nagy fiának, főtiszteletű és méltóságos **Kun Bertalannak** emlékezetét jegyzőkönyvében hálás kegyelettel megörökíti.

Ugyszintén főtiszteletű **Erőss Lajosnak**, a tiszántúli egyházkerület püspökének, ki rövid idő alatt is nagy tudásának, egyházkormányzói bölcsességének, törhetetlen akaraterejének, puritán kálvinista voltának oly fényes tanujeleit adta, kit élte delén, nagy hirtelenséggel ragadott el soraink elől a halál, jeles egyházi vezérünknek emlékezetét fájdalmas részvétellel örökíti meg.

Végül **Luby Gézának**, a szatmári egyházmegye munkás, tevékeny gondnokának emlékezetét jegyzőkönyvileg megörökíti.

6. Olvastatott a következő esperesi jelentés.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az időközi változásokra és más egyebekre vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

I. Lelkeszi karunkból múlt év dec. 2-án újabb áldozatot kívánt a halál. Nagy hirtelen magával ragadta nagykolcsi lelkésztársunkat, b. e. *Tóth Dánielt*. Odaadással szolgálta és hűséggel az ő Ura ügyét ama kicsike egyházban s nevéhez, emlékezetéhez fűződik, hogy ott a diszes templom megépült. A köznek, egyházmegyénknek szolgálatára is elhívta őt a közbizalom. A gyámintézetnél kezelő választmányi tagul munkált s mint aljegyző, majd tanácsbíró működése egyaránt jól ismert. Legyen áldott emlékezete.

A *magosligeti* lelkészi állásra *Kánya Gyula* s. lelkész választatott meg múlt év aug. hó 29-én. A választás — a vezető küldöttség, Molnár Lajos és Madarassy László urak jelentése szerint — rendben folyván le, a meghívási engedélyt kiadtam új lelkész részére s állását okt. 2-án elfoglalta.

A *szatmárudvári* lelkészi állomás is betöltetett az okt. hó 29-én, Szabó József és Boros Zoltán urak vezetése alatt megtartott választáson *Koppermann Gyula* h. lelkésszel. Szabályos lévén megválasztatása, meghívási engedélyét kiadtam s állását nov. hó 1-én elfoglalta.

A *mikolai* lelkészválasztás Tóth Dániel és Sinka Lajos tanácsbírák vezetése alatt szept. hó 11-én történt. Érdemes főjegyzőnk, *Magoss Ferencz* választatott meg. Meghívására az engedélyt kiszolgáltattván: állását dec. 11-én elfoglalta.

A *vámfalui* lelkészválasztás Sátor Dávid és Szilágyi Tihamér tanácsbíró urak vezetése alatt okt. hó 2-án ejtetett meg s *Kolos Vincze* s. lelkész választatott meg, ki is — megválasztatása szabályos lévén — állását dec. hó 1-én elfoglalta.

Nagykolcson jan. hó 15-én Balogh István és Sinka Lajos tanácsbíró urak vezetése alatt ejtetett meg a lelkészválasztás *Sárközy Lajos* s. lelkész megválasztásával. Állását jul. hó 1-én foglalandja el.

Az üresedésbe jött *egrii* lelkészi állomás Papolczy Zoltán, Nagy Kaszap Kálmán urak vezetése alatt jan. 22-én történt s *Visky Ferencz* s. lelkész választatott meg. Szabályos lévén a választás, részére a meghívási engedélyt kiadtam s állását március hó 5-én elfoglalta.

Felügyelő lelkészi teendőkkel Nagykolcson Balajthy Károly lelkészt s rövid időre Egriben Magoss Ferencz lelkészt bízam meg.

A segédlelkészi karban az a változás történt, hogy Kakszentmártonban Szücs József s. lelkésznek szept. 16-tól felhatalmazást adtam a

működésre s az ő eltávoztával márc. 10-én Csiszár Árpád s. lelkésznek. Nagypaládon pedig Pálúr Istvánnak, hogy lelkészi kisegítőül működjék.

A tanítói karban: Pásztor Lajos józsefházai tanítóul választatott meg. Gidai Sándor kispaládi tanítóul, Kulcsár Márton pedig kishodosi tanítóul. Saját hatáskörömből folyólag Kőszegremetén Meleg Erzsébet segédtanítóul alkalmazását, továbbá ideiglenes tanítóul alkalmazását Kiskolcson Huszár Irénnek, majd Kiss Mariskának ugyanott, Batta Gáspár tanítójelöltnek Rozsályon és Hédi Juliánnának Amacson meg-erősítettem.

II. Mult évi közgyűlésünk 78. számú határozata 9-edik pontja alatt a fizetэшátrálékok behajtására kötelezett egyházak — megsürgetésekre — mind benyújtották jelentésüket s ezek szerint a hátrálékok vagy bejöttek, vagy behajtásuk folyamatba tétetett.

Ugyanazon jegyzőkönyvi szám 10. 11. 12. pontja alatt templomuk, lelkészi lakuk, iskolájok javítására vagy újjáépítésére felhívott egyházak jórésze — sajnos — jelentést nem nyújtott be. Misztótfalu templom renoválására szerződését megkötötte. Kishodos, Sándorhomok másnemű építkezése miatt temploma javítására nem gondolhat. Ugy-szintén Nagybánya sem ez idő szerint még.

Lelkészi laka építése előtt áll Magosliget, Kispalád. Megvétele előtt: Méhtelek. Az átalakítás befejezésénél van: Tisztaberek. Mig Kishodos ez idő szerint képtelen azt javítani. Színerváralján úgy a lelkész-lak-, mint az iskolajavítás megtörtént. Iskolaépületét Sándorhomok, Tisztaberek felépítette, Kispereske előkészíti s részben Uszka is. A jelentést nem adott egyházakat — mint felettes hatóságuk intézkedését figyelembe nem vevőket — fegyelmi eljárás terhe alatt kérem utasítani jelentésük beadására őszi gyűlésig és hogy több buzgólkodást fejtsenek ki saját érdekeik gondozására. Terv szerint készítsék elő, hogyan, miként eszközölhetik a szükséglett átalakítást vagy építkezést? Honnan nyernek fedezetet? S ne ötletszerűen, de nagy átgondoltsággal, évekre kiterjedőleg hozzák meg határozatukat.

III. A nyilvános ellenőrzés szempontjából jelentem, hogy nálam a következő adományok folytak be a debreczeni főiskolai tápintézetre 95 K 30 fillérnyi összegben: Misztótfalu 10 K, Avasujváras 29 K, Méhtelek 9 K, Szatmárhegy 5 K, Szárazberek 12 K, Sárköz 1 K, Hirip 5 K, Kiskolcs 2 K, Ombod 4 K, Kishodos 1 K, Tisztaberek 2 K, Nagykolcs 3 K, Nagypalád 1 K, Batiz 7 K 80 f, Nagyhodos 2 K, Méhtelek 1 K 50 f.

Néh. Kiss Áron síremlékére eddig begyűlt 104 K 14 f és pedig:

Misztótfalu 5 K, Nagyhodos 2 K, Avasujváros 24 K, Méhtelek 2 K, Szatmárhegy 5 K, Pettyén 11 K 24 f, Szárazberek 5 K, Sárköz 2 K, Felsőbánya 10 K, Hirip 5 K, Kiskolcs 5 K, Szamoskőröd 2 K 40 f, Kishodos 1 K, Tisztaberek 2 K, Egri 1 K, Mikola 1 K, Nagykolcs 2 K, Nagypalád 2 K, Kőszegremete 4 K, Batiz 11 K, Méhtelek 1 K 50 f.

Megsürgetésem folytán még, úgy látszik, egyes helyeken a gyűjtés folyamatban van.

Megemlítem, hogy a Bethlen Gábor-kör részére 2 K-t küldött Tisztaberek. Méhtelek pedig virágvasárnapi perselypénzt a lelkesi nyugdíjintézet részére 1 K-t. Doumergue művére előfizetésül 4 K jött be (Miszti Mihály és Soltész Elemértől).

IV. A vámfalui ref. egyház bemutatta nálam torony-templom építési tervét és költségvetését, megjelölte a fedezetet, miből építkezik s az építési engedély megadását kérte tőlem, hogy kora tavasszal vállalatba adhassa az építkezést. Szabályos terv és költségvetésről lévén szó, az egyházmegyei közgyűlés utólagos jóváhagyásával az építkezési engedélyt megadtam, tekintettel az egyház fenforgó s halaszthatatlan érdekére.

V. Tisztelettel jelentem, hogy Schiffner Lajos nagyhodosi tanító engedély nélkül állását elhagyta s máig sem került elő. A tanítás érdekeire tekintettel — egyházmegyei gondnok urral egyetértőleg — nevezettet a VI. t.-cz. 53. §-a alapján hivatalától felfüggesztettük, helyének ideiglenes betöltéséről intézkedtem s erről utólagosan van szerencsém jelentést tenni.

Kiváló tiszteletem kifejezésével vagyok Avasujváros, 1911. ápr. 18. *Szell György* esperes.

I. A hűséggel és buzgósággal munkálkodott lelkésznek **Tóth Dánielnek** emlékezetét kegyelettel örökíti meg egyházmegyénk.

A lelkészválasztásokat, esperes úr előterjesztéséhez képest, megerősíti, egyben az ujonnan választott ifju lelkészeket örömmel fogadja kebelébe s jövő munkálkodásukra Isten áldását és segédelmét kéri.

Felügyelő lelkészek megbízatására, segédlelkészek felhatalmazására, tanítók választására, segédtanítók alkalmazására vonatkozó esperesi intézkedéseket helyesléssel tudomásul veszi s amennyiben megerősítést igényelnek, megerősíti.

II. A fizetésbehajtásról beérkezett jelentések megnyugtató tudomásul szolgálnak.

A mult közgyűlés 78. sz. 10. 11. és 12. pont alatt el-
sorolt egyházakból azok, amelyek jelentést nem adtak, gond-
dal és kellő körültekintéssel elkészítendő terveikről az esperesi
hivatalhoz 30 napon belül, fegyelmi eljárás terhe-alatt jelen-
tést adjanak.

III. Jelentésnek a beérkezett adományokról szóló részét
örvendetesen veszi tudomásul egyházmegyénk.

IV. Vámfalu torony- és templomépítési tervének elő-
zetes megerősítését helyesléssel helybehagyja.

V. Végül a tanítói állását engedély nélkül elhagyó
Schiffner Lajos nagyhodosi tanítónak hivatalától felfüggesz-
tését szintén helybehagyja.

7. Tóth Dániel halálával megüresedett lelkészi tanácsbírói tiszt
betöltése végett

közgyűlés a szavazást elrendeli, fogatosításával esperes
urat megbízza.

8. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlés 1910—469. sz. hatá-
rozata a kántortanítói állások külön kántori fizetésének fölemelése,
illetve kiegészítése tárgyában.

Jelzett határozatra valamennyi egyházközség presbyte-
riumának figyelmét fölhívja közgyűlésünk.

9. Olvastatott az 1910—467. sz. egyházkerületi határozat az ifju-
sági egyesületek szervezésének aepelveiről.

A kebelbeli lelkészek figyelmébe ajánlja közgyűlésünk.

10. Olvastatott az 1910—607. sz. egyházkerületi határozat kapcsán
közölt tervezet a presbyterek választása módjáról, parókhiális körökkel
bíró egyházközségekben.

Ilyen egyházközség egyházmegyénkben nincs, ezért e
tárgy fölött napirendre tér közgyűlésünk.

11. Egyházkerületi közgyűlés 1910—621. sz. alatt közli a konventi
bíróság 1910—17. sz. a. kelt ítéletét Kőrössy Ferencz volt mezőgecsei
lelkész oklevelének érvénytelenítése tárgyában.

Szomoru tudomásul szolgál.

12. Olvastatott az 1910—623. sz. egyházkerületi közgyűlési hatá-
rozat, mely szerint a m. kir. pénzügyminiszter elismeri a belhivatalnoki
díjlevelek bélyegmentességét s annak rendeleti uton való különös meg-
állapítását szükségesnek nem találja.

A jelzett határozatra utalással értesíti közgyűlésünk az
egyházközségek presbyteriumait, hogy a díjlevelek felbélyeg-

zése a 291—1909. sz. egyházkerületi határozatnál kifejezetten szerint szükségtelen.

13. Olvastatott az 1910—481. sz. egyházkerületi határozat a mikolai állami iskola ügyében, melyre nézve a kerület véleményes javaslatot kér egyházmegyénktől.

Amennyiben a mikolai ref. egyház által fentartott iskola fennáll és mint ilyen, állami szempontból kifogás alá nem esik: a mikolai ref. egyháztagok, ugys mint községi polgárok, a mikolai állami iskola fentartásához való hozzájárulásra törvényesen nem kötelezhetők.

Amennyiben pedig a mikolai ref. egyház iskolája állami szempontból valami tekintetben kifogás alá esnék: utasítatik a presbyterium, hogy a fölmerülhető hiányokat haladéktalanul pótolja s az iskola minden tekintetben kifogástalanná tételét éppen azért tartsa az egyház iránt tartozó kötelességének, hogy a hívek az állami iskola fentartásával ne terheltethessenek.

E határozat a kerületi gyűlésre felterjesztetik.

14. Egyházkerületi közgyűlés 478—1910. sz. alatt, pontos és részletes kiegészítés végett visszatette a szamoskőródi ref. iskola beszüntetésére vonatkozó iratokat.

Minthogy a szamoskőródi egyháztanács vagyonleltára beterjesztésén kívül részletesen kimutatta, mibe kerül évente szegény kis egyházuknak a felekezeti iskola fentartása, tehát a fenforgó hiányt pótolta, minthogy a mult alkalommal felhozott indokok mindnyája fennáll, sőt azért is, mert már a két tanítós állami iskola fel is állított: egyházmegyei közgyűlésünk mult alkalommal hozott részletező határozatának fentartásával és becsatolásával ismételtén kénytelen a szamoskőródi ref. iskola beszüntetésének jóváhagyását a főt. egyházkerületi közgyűlésnek javaslatba hozni.

15. A szamoskőródi egyház 600 □-öl belsőséget akar eladni az állami iskola részére, azonban arra nézve, hogy melyik belsőségéből adja el a 600 □-öl területet, nem tudott megállapodásra jutni, miért is az egyházmegyei közgyűlés bizottságot küldött nevezett egyház kebelébe, melynek jelenlétében az egyháztanács névszerinti szavazással egyhangulag elhatározta, miszerint a jelenlegi iskolatelekből adja el az állami iskola részére kért területet.

Ezen határozat ellen az egyháznak 41 tagja, köztük a szavazásban részt vett három presbyter, felebbezést nyújtott be. Ezek azt kíván-

ják, hogy a mostani iskolatelek legyen a papi telek s a mai lelkesi telekből szakíttassék ki az eladatni szándékolt 600 □-öl.

Egyházmegyei közgyűlésünk tekintettel arra, miszerint egyháztanács egyhangu határozattal a mellett döntött, hogy a falu közepén álló iskola telkéből adja el a 600 □-ölet állami iskolának és tekintettel különösen arra, hogy a küldöttség a helyszínén szerzett legjobb meggyőződése szerint ezt az eladást javasolja, a benyújtott felebbezést elutasítja s ugyanakkor felhatalmazza a szamoskőrödi egyházat, hogy az iskola-telekből adja el a 600 □-ölet s hogy erre nézve szerződést kössön, ugy azonban, hogy az egyház részére templomhelyül a hívek kívánsága szerint a nyugoti oldal maradjon fenn. Egyben utasítja egyháztanácsot, hogy a szerződésnek ily értelemben való megkötésére sürgősen határozatot hozzon s azt azonnal terjeszse be.

16. Hajdu Sándor felsőbányai, Ács István hiripi, Gidai Sándor kispaládi tanítók

a hivatalos esküt a közgyűlés színe előtt letették.

17a. Olvastatott a missiói bizottság következő jelentése:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

A nagybányai ref. egyházmegye területén levő missiói körök 1910. évi állapotáról, az egyes körökből beérkezett jelentések alapján, a következőkben van szerencsénk betérjeszteni jelentésünket s ahhoz csatoltan — elfogadás végett — határozati javaslatunkat:

1. *Avasujvárosi kör.* Missiói lelkész Széll György avasujvárosi lelkész. Jelentése szerint a népesség Felsőfaluban kiköltözés folytán alább szállott s hitfeleink száma 230. 13 útat tett. Istentiszteletet tartott mindenkor vasárnap délelőtt, vagy ünnepeink másodnapján 12 izben, és pedig a kör középpontján, hova a vidéken lakó hitfeleink is ellátogattak, Felsőfaluban jan. 30-án — amikor az imaházi alap számadását is eszközölte — 27, febr. 27-én 21, márcz. 28-án, husvét másodnapján, mikor úrvacsorát is osztott 32 s háznál 1 beteg hitfelünknek, 63, ápr. 24-én 28, máj. 16-án pünköst másodnapján — 18 hívőnek úrvacsorát osztva — 56, jun. 19-én — az állami iskolában vallástani vizsgát is tartva 11 növendék jelenlétében — 28, jul. 31-én 25, aug. 21-én 5, szept. 25-én 21, nov. 13-án 28, decz. 26-án 27 hívőnek úrvacsorát osztva, 53 résztvevővel. Ezenkívül istentiszteletet tartott még okt. 16-án az avasujvárosi hegyen, nagyszámu résztvevők jelenlétében. Esketett

Felsőfaluban 2 párt, keresztelt a központba behozva 2-t, temetett a kántor 1-et. Szétosztott a kör részére küldött Koszoruból 3 izben 117 drbot s a Téli Ujság néhány példányát, melyek iránt élénk érdeklődés mutatkozott. Hitfeleink az istentiszteleteket buzgón látogatják s ez évben a 18 K 67 f perselypénzen kívül 74 K 90 f-t hoztak össze Kovács Ambrus áll. tanító buzgólkodása folytán az imaházi alap javára, ami 1910. decz. 31-edikén, betét és kötvényen jórészben, 6094 K 80 f. Az állami iskolában a vallást nevezett tanító tanította 14 ref. gyermeknek sikerrel. Lelkész az istentiszteletek tartása alkalmával hitfeleink közéleti viszonyai iránt is kérdezősködött. Táblás kimutatása, úti naplója rendben, láttamozva. Elszámol 300 K költséget ugyanannyi segélylyel szemben.

2. *Erdődi kör* 8 szórvánnyal, 380 lélekszámmal. Missiói lelkész Makai Elek szatmárhegyi lelkész. Tanító Erdődön Kacsó Ignác. Lelkész megjelent Erdődön 17-szer, Nagyszokondon 1-szer. Istentiszteletet tartott Erdődön 5-ször, husvét, pünköst, karácson második napjának reggelén és okt. 2-án. Urvacsorát osztott 4 izben 32, 40, 31 és 9, összesen 112 hitfelünknek. Központon keresztelt 13-at, esketett központon 1-et, Erdődön 1-et. Temetett Erdődön 2-szer, Nagyszokondon 1-szer. Konfirmált központon 1 fiu és 4 leány, kiknek előkészítését Erdődön a tanító végezte. Iskolát látogatott 4-szer, presbyteri gyűlést tartott 6-szor. A jun. 19-én tartott évváró vizsgakor a jó igyekezetű tanulók közt kiosztott 2 zsoltárt, 13 Kálvin életét és 3 Magyar Sion, husvétkor felnőtteknek 50 Koszoru füzetet, pünköstkor ugyanannyit és 20 Kálvin füzetet. Erdődön a tanító tart minden vásár- és ünnepnap délelőtt és bűnbánati héten 4-szer istentiszteletet. A délutáni istentiszteletet 2—3 hívő látogatván, kéri lelkész annak tartása alól a tanítót felmenteni. Az istentiszteleteken az iskolás gyermekek is részt vesznek. Adakozások: Perselypénz 33 K 61 f. Dr. Harcsár Géza e. m. ügyész 5 K. Táncmulatságból befolyt 223 K 61 f. Az Ur asztalát kenyérrel és borral dr. Nagy Sándor ügyvéd, presbyter látja el. Bevétel a tőkepénzzel s kamatjával együtt 2808 K 13 f. Kiadás 978 K 03 f. Maradvány 1830 K 10 f. Mint öröndetes dolgot említi lelkész, hogy Erdőd község felekezeti iskolánk segélyezésére évi 300 K-t szavazott meg s már 1910-ben folyóvá tett. A templomalap javára gyűjtés van folyamatban, minek elszámolása 1911. szeptemberben lesz esedékes. Lelkész hivatkozva arra, hogy minden évben van tulkiadása, megújítja azon kérelmét, hogy segélye a többi missiói lelkészekéhez arányítva 400 K-ra emeltessék fel. Táblás kimutatása, úti naplója rendben, láttamozva, utóbbi annak

kivételével, miszerint csak összegezve számolja el az egyes utak költségeit, nem külön az úti és napidijakat. Elszámol 540 K költséget szemben 200 K missiói segélylyel.

3. *Szamoskrassói kör.* Missiói lelkész Oláh Sándor szamoskrassói lelkész. A missiói kör 7 pontján él 29 család összesen 72 lélekszámmal. Jövőre növekedésre lehet számítani több ref. családnak Ivácskóra tervbe vett beköltözésével. Lelkész a körbe 10 alkalommal tett kirándulást s bibliát olvasott 2-szer, predikált 1-szer, temetett 1-szer, urvacsorát osztott 2-szer. Mindenkor szívesen fogadták s örömmel hallgatták tanításait hitelesítő, buzdító beszédeit. Buzdította lelkész a szétszórtan élő híveket különösen az egyház templomának látogatására s ott az urvacsorával való élésre, mit főképpen a főbb ünnepeken teljesítettek is, amikor lelkészi irodájába behívta őket és beszélgetett velök viszonyaikról. Körutjaiban ez évben megismerte a missió minden hívét s tanulmányozta családi és megélhetési viszonyaikat s jó tanácsokkal látta el őket e tekintetben is. A missió 29 családjá közül 2 földbirtokos, 7 uradalmi alkalmazott, 6 cseléd, 4 iparos, 2 csendőr, 2 czigány. Kiosztott 48 drb Koszorú füzetet. Táblás kimutatása rendben. Utazási naplójának 3. 5. sz. a. kirándulási tétele nincs láttamozva, előbbi azért, mert a bíró nem volt hon, jegyző pedig nincs a faluban, utóbbi: mert akkor kint az erdőn volt lelkész esketést végezni. Elszámol 165 K költséget, szemben 200 K missiói segélylyel.

4. *Nagybányai kör* egy leányegyházzal (Erdőszáda), 1 teleppel (Borpatak, Nagybányához tartozik), 5 szórvánnyal, melyből 1 (Alsófernezely) fiókegyházzá alakulása folyamatban van. Lelkek száma volt az 1900. évi népszámlálás szerint 194. Missiói lelkész Soltész Elemér nagybányai lelkész, ki is a körben 17 utat tett. Istentiszteletet tartott 9, urvacsorát osztott Erdőszádán 5 izben összesen 118 résztvevővel. A missió többi pontjairól Nagybányára jártak a hívek urvacsorát venni. Beteget látogatott Erdőszádán 1 izben. Konfirmált ugyanott 2 leány. Keresztelt a központban 9-et, 1 szülött keresztséget nem ért. Temetett 4-et; 2-t Erdőszádán a tanító. Esketett a központban 2 vegyes párt; ezek közül az egyik, hol a nő gör. kath., javunkra adott reverzálist. Iskolát látogatott, illetve vallásvizsgát tartott 4 izben.

Borpatakon az állami iskolában a vallástanítást Sólyom Ferencz nagybányai vallástanító végezte, kinek fuvardiját a nagybányai egyház fedezte. A 3 fiu és 4 leány vizsgázó közt kiosztott lelkész 14 Koszorút. Egy házaspárnak adott bibliát a nagybányai egyház ajándékából. A borpataki gyermekek a nagybányaiakkal szoktak konfirmálni.

Erdőszádai ref. iskolában jun. 12-én 66 növendék tett vizsgát, köztük ref. volt 7 leány, a többi r. k. (6), g. k. (48) és izr. (5). A ref. növendékek közt kiosztott lelkész 30 Koszorut. Két konfirmálónak 2 kátét és 2 újtestamentomot. Gr. Degenfeld Sándor főgondnok a tanító javadalmához járult 280 K-val s a szükséges tüzfával s az iskola udvarán egy 600 K-ba került kutat furatott. A grófné szegény gyermekeknek — valláskülönbség nélkül — ruhában és karácsoni ajándékokban 200 K értékűt adott. Perselypénz volt 14 K. Mugur János (gör. kath.) adománya 50 K. Az egyházlátogatóság adománya 4 K.

Alsófernezely ideiglenesen alakult fiókegyházban a hívek buzgón látogatták az istentiszteleteket. Az állami iskolában Lévay Endre ref. áll. tanító tanította a vallást heti 1 órán 3 fiu, 2 leány ref. és 2 fiu ev. vallásu növendéknek, kiknek kiosztott lelkész 21 Koszorut. Egy házaspárnak adott a nagybányai egyház adományaként 1 bibliát. Ugyanez egyház tanítónak a vallástanításért 40 K-t utalványozott. Befolyt egyh. adó czimén 155 K 60 f, perselypénz 11 K, a Ref. Segélyegylettől 100 K, Stoll Béla nagybányai (rk.) ügyvédtől 10 K, lelkésztől 10 K imaház-alapra. Kiadás nem lévén, bevétel volt 286 K 60 f, mely imaház-alapul kamatozik takaré- és postatakarékpénztárban. Both József állomási előljáró gondnok nagy hűséggel és buzgalommal fáradozott a fiókegyház érdekében, mely most már mint ilyen, törvény szerint véglegesen meg fog alakulni.

Felsőfernezelyen temetés alkalmával felkereste lelkész a laktanyában a 2 ref. csendőrt, felhíván őket az Alsófernezelyen tartatni szokott istentiszteletekben való részvételre.

Táblás kimutatása, uti naplója rendben s láttamozva. Elszámol 392 K 28 f kiadást 300 K missiói segélylyel szemben.

5. *Felsőbányai kör.* Áll Kapnikbánya, Giródtótfalu, Bajfalu, Magyarkekes, Szakállasdombó szórványokból 80 lélekszámmal. Missiói lelkész Nagy Lajos felsőbányai lelkész. Jelzi, hogy a Kapnikbányán, Alsó- és Felsőkapnikon mintegy 8 km. területen elszórtan élő hitfeleink nagy örömmel vették, hogy a múlt évben megszavazott 200 K ideiglenes missiói segély folytán egy évben legalább 6-szor részesülhetnek az istentisztelet-tartás áldásaiban. Istentisztelet helyéül Papp Sándor r. kath. állami iskolai igazgató készséggel felajánlotta az iskola tantermét. Lelkész 6 ízben tartott istentiszteletet Kapnikon, 3 ízben úrvacsoraosztással, melyben egy-egy alkalommal 10—18-an részesültek, míg az istentiszteleteken más vallásuakkal együtt sokkal többen, így pl. karácsonkor 30-an. Keresztelt 1-et, háznál úrvacsorát osztott 1 betegnek.

Kiosztott a kapniki hívek közt 1 énekes könyvet, 3 vallástant, 2 Árva-házi, 4 Magyar naptárt, 4 Csécsy-féle imakönyvet és 3 más vallásos tartalmu füzetet. Hogy a hívek összetartassanak, hogy az egyházas érület fejlesztessék s az egyházhoz való ragaszkodás elevenebben éljen a hívekben, Kapnikon presbyteriumot alakított lelkész s gondnokot választatott. Az eként szórványból fiókegyházzá alakítási határozatukhoz — az egyházi törvények értelmében — kéri lelkész egyházi hatóságunk beleegyezését, megerősítését. A kapniki ref. fiókegyház anyagi alapjának gyűjtéséhez is hozzákezdték. E célra Kovássy Árpád gyógyszerész gondnok 5 K-t, Pusztay Gyula kereskedő presbyter 10 K-t adtak. E két hitrokon a kapniki egyháznak lelke. Ezenkívül adakoztak 10 K-t. Lelkész Kapnikon megjelenve, 2 ref. gyermeket vallástanra tanított. A más szórványokbeli egy pár ref. vallásu hívő Felsőbányára jár templomba, akikkel ilyenkor lelkész vallásos beszélgetést szokott tartani s őket egyházuk s vallásuk iránti szeretetre buzdítja. Táblás kimutatása, úti naplója rendben, láttamozva. Elszámol 207 K 40 f költséget 200 K missiói segélylyel szemben.

Határozati javaslat:

Egyházmegyénk közgyűlése megnyugvással értesült a missiói bizottság jelentéséből arról, hogy az egyházmegyénk területén létező missiói körökben a missiói lelkészek a múlt évben is buzgón teljesítették kiszabott teendőiket, összeszedték, felkeresték hitfeleinket s ápolták azokban a vallásos, hazafias érzést s erősítették a református öntudatot s egyházunkhoz való ragaszkodást. Örömmel értesült különösen arról, hogy Alsófernezelyen a fiókegyház szabályszerűleg meg fog alakulni, Kapnikbányán pedig — ez új missiói körben — már ez évben meg is alakult.

Az erdői missiói kör lelkészének azon megújított kérelmét, mely szerint missiói fizetése a többi körökével aránylagosan emeltessék fel évi 300 K-ra, hogy többször látogathassa meg Erdődöt és így sikerebb működést fejthessen ki, pártolólág terjeszti fel a fokozatos főhatóságokhoz.

Végül az egyes körök jelentéseit okmányaikkal s az összesített táblás kimutatást a főt. és mélt. egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

Határozati erőre emeltetik.

17b. Az egyházkerületi közgyűlés 343—1910. sz. alatti végzésével az egyházmegyékhez véleményezés végett megküldötte az egyet. konvent 119—1910. sz. végzésének 5. pontja alatt foglalt előadói javaslatot.

Határozati javaslat:

Egyházmegyénk közgyűlése nem látja szükségét az új javaslat elfogadásának s a mostani rendszer megváltoztatásának, mert hiszen még ez sincs kellőképpen kipróbálva. Amennyiben szükségesnek mutatkoznék, a kívánt pótlások e rendszer mellett is eszközölhetők.

Javaslat elfogadtatván, a fokozatos főhatóságokhoz fölterjesztetni rendeltetik.

18. Nagy Lajos felsőbányai lelkész beterjeszti a kapnikbányai szórvány egyházi gyűlésének jegyzőkönyvét, melyben kimondják a szórványban lakó hívek a fiókegyházzá alakulást. Kéri a fiókegyházzá alakulás jóváhagyását.

Mivel úgy a lelki gondozás, mint általában az egyházi élet fejlesztése, fokozása szempontjából előnyös a fiókegyházzá alakulás, ahhoz egyházmegyénk hozzájárul.

Határozatát végleges intézkedés végett a főt. és mélt. egyházkerületi gyűléshez felterjeszti.

19. Soltész Elemér, mint missiói lelkész, vonatkozó jegyzőkönyvek kapcsán bejelenti az alsófernezelyi missiói szórványnak fiókegyházközséggé alakulását.

Egyházmegyei közgyűlésünk az alsófernezelyi szórványnak fiókegyházközséggé alakulását helybehagyólag tudomásul veszi s jelen határozatát az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni rendeli.

20. A hiripi egyház az egyházi törvény III. szakasz 13. §. a) b) pontjaiban előirt adókulcsot kívánja életbeléptetni, kéri ehez az egyházmegye jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés a hiripi egyház kérelméhez képest részére az egyh. törvény III. 13. §. a) b) pontjában foglalt adókulcs életbeléptetését helybehagyja.

21. A hiripi egyháztanács az egyházi törvényben előirt adókulcsot léptetvén életbe, a tanítói díjlevelet is átalakította, olyképpen pedig, hogy az eddigi termény- és föld-fizetés helyett 1100, illetve 1105 K készpénz fizetést ad a tanítónak. Ez ellen Ács István felebbez s kéri utasítani az egyházat, hogy a tanítói fizetést a régi megerősített díjlevél szerint szolgáltatassa ki.

Egyháztanács eljárása helyességét igazolja azzal, hogy a régi díjlevél szerinti tanítói fizetés se a javadalmi jegyzőkönyv, se a normál költségvetés értékelése szerint nem megy ennyire, a díjlevél értékcsönkulást nem szenvedett, sőt értékében emelkedett, de igazolja külö-

nösen azzal is, hogy ennyi fizetésre hirdette meg a pályázatot és választotta meg a tanítót, e szerint élvezte fizetését a jelenlegi tanító minden ellenmondás nélkül, mind e mai napig. Hogy a díjlevelet a tanítóválasztás előtt nem alakította át egyháztanács, annak oka abban keresendő, hogy a hiripi iskola, úgy látszik, örökre megvont államsegélye felebbezés alatt állott s egy eképpen átalakított díjlevéllel az államsegély folyósításának még reménységét is eleve elvesztette volna az egyház.

Egyházmegyei közgyűlés az egyháztanács indokainál fogva, de azért is, mert szükségesnek tartja méltányolni a hiripi egyháznak felekezeti iskolája fentartására a méltánytalanul elvont államsegély folytán hozott áldozatát: Ács István tanító felebbezését elutasítja, a beterjesztett tanítói új díjlevelet helybehagyja, további megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

22. A hiripi ref. egyháztanács az egyházi törvény III. 13. §. a) b) pontjában előírt adókulcsot fogadván el, a törvény rendelkezéséhez képest átalakította a lelkészi díjlevelet s azt 4 példányban megerősítés végett felterjesztette.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett lelkészi díjleveleket jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

23. A mikolai ref. egyháztanács 1910. okt. 23. tartott gyűlésében kimondotta, hogy 1911. évtől kezdődőleg az egyházi törvényben [III. t.-cz. 13. §. a) b)] előírt adókulcsot lépteti életbe s amennyiben a szükséglet ez alapon fedezhető nem volna: pótdát vet ki.

Közgyűlésünk a mikolai egyháztanácsnak a törvényben előírt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát jóváhagyja, szükség esetén pótdátó kivetésére az egyháztanácsot már most fölhatalmazza.

24. A mikolai ref. egyháztanács 1910. okt. 23. tartott gyűlésében a lelkészi díjlevelet a törvényben előírt és már életbeléptetett adókulcsnak megfelelően átalakítja s az átalakított díjlevél négy példányát elnöksége útján jóváhagyás végett beterjeszti.

Közgyűlésünk a bemutatott díjlevelet a maga részéről megerősítvén, jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

25. A színérváraljai egyház és belhivatalnokai kölcsönösen meggyeztek arra nézve, hogy az egyház erdejéből eddig természetben szol-

gáltatott tűzifa helyett az egyház lelkésznek 120, tanítónak 60 koronát fizet évenként „faváltság” czimen.

Közgyűlésünk a méltányos egyességet megerősíti s az egyességben foglalt faváltság-összegnek a belhivatalnokok részére leendő pontos kiszolgáltatására a színérváraljai egyházat kötelezi.

26. Olvastatott a Kálvineum végrehajtó-bizottsága elnökének egyházmegyei közgyűlésünkhöz a tervezett lelkészárva-otthon állandó segélyezése tárgyában intézett kérvénye.

Közgyűlésünk a létesítendő árva-otthon fentartására 1912. évtől kezdődőleg évi 50 (ötven) K segélyt az egyházmegye pénztára terhére megszavaz s annak minden év januárius havában illetékes helyre juttatását pénztárnok kötelességévé teszi.

Fölhívja ezuttal közgyűlésünk a kebelbeli presbyteriumokat, hogy a nemes cél megvalósulását előmozdítani a maguk hatáskörében is buzgólkodjanak.

Egyszersmind utasítja közgyűlésünk pénztárnokot, hogy az 1912. év januárius havától kezdve évenként 50 K-t „Kálvineum-alap” czimen takarékbba tegyen mindaddig, míg a betét 1000 (egyezer) koronára növekedvén, egyházmegyénk ez összeggel a fentebb megajánlott évi segélyt megválthatja.

Miről a Kálvineum végrehajtó bizottságának elnöke kivonaton értesítettik.

27. Az egri ref. egyháznak az egyetemes konvent és a m. kir. belügyminiszterium engedélye alapján kibocsátott gyűjtőiveit, minthogy nevezett egyház templomot és iskolát akar építeni,

a kebelbeli gyülekezetek szeretetteljes és eredménydús pártfogásába ajánlja közgyűlésünk, fölhíván lelkészeket, hogy valamelyik vasárnap erre a célra hirdessenek adakozást.

28. Sátor Dávid egyházmegyei könyvtárnok egyrészt erejének gyöngülése miatt, másrészt, hogy tért nyisson fiatalabb lelkésztársainak a közszolgálatban, 21 éven át viselt könyvtárnoki tisztéről lemondását bejelenti.

Ez alkalomból Molnár Lajos az egyházmegyei könyvtár két részre osztását javasolja.

Közgyűlésünk a közszolgálatban sok érdemet szerzett lelkésznek a könyvtárnokságról való lemondását elismerésének kifejezésével, elfogadja.

Ugyanakkor felhívja egyhm. lelkeszeget, készít-
sen a választás mikéntjének megállapítására és a könyvtár
megosztására nézve véleményes javaslatot s azt a következő
közgyűlésre terjeszse be.

29. A misztótfalui ref. egyháztanács 1910. nov. 27. tartott ülésé-
ben özv. Kovács Jánosné egyháztág kijelentette, hogy az általa a misz-
tótfalui egyháznak adományozott 400 K templomrenoválás céljára föl-
használható. Ez egyháztanácsi ülésről fölvett jegyzőkönyv beterjesztése
kapcsán a presbyterium elnöksége ismétli a 100—1910. sz. a. már tár-
gyalt kérelmét.

Adományozónak névaláírásával megerősített nyilatkozata
alapján közgyűlésünk hozzájárul ahhoz, hogy özv. Kovács
Jánosné 400 K adományát a misztótfalui egyház temploma
renoválásánál fölhasználhassa.

30. Egyházmegyei pénztárnok beterjeszti a kezelése alatt álló Uj-
falussy Miklós alapítvány alapító levelének egy eredeti és három máso-
lati példányát jóváhagyás végett.

Egyházmegyei közgyűlésünk a már megerősített alapító
levél egy hiteles másolati példányát az egyházkerületre fel-
terjeszteni határozza.

31. Kispaládi egyháztanács kéri 1) a Litsner, Győri és Csatlós,
2) Talpas Zsuzsánna, 3) Bakos Károly alapítványok beterjesztett alapító
leveleinek jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés a Litsner, Győri és Csatlós,
valamint a Bakos Károly alapítvány alapító leveleit jóvá-
hagyja s ehhez képest 1 példányát az egyházkerületre, 1 pél-
dányát az egyhm. levéltárba megküldeni, egyet pedig a kis-
paládi egyház számára visszaadni rendel. A Talpas Zsuzsánna
adománya szabályrendelet szerint alapítványt nem képezvén,
alapító levelet nem igényel, de azért mint célhatározással
adott ajándék, a célnak megfelelően kezelendő.

32. A színérváraljai ref. egyház előjáróságának kérelme a színér-
váraljai 1208. sz. tjkvben 4555. 4556. 4557. 4558. és 4559. hr. számok
alatt felvett ingatlan eladásának jóváhagyása iránt.

Ezzel kapcsolatosan olvastatott Szabó József és Boros Zoltán
esperesi küldöttek jelentése és javaslata, mely szerint az eladás az
egyházra nézve előnyös, mert a birtok az egyháznak eddig 28 K évi
hasznot jövedelmezett, míg a megtartott árverésen elért vételár 3300 K
lévén, ennek kamatai az egyház anyagi érdekére nézve tetemes előnyt

biztosítanak, miért is a küldöttség ajánlatosnak és helyesnek, sőt szükségesnek tartja az eladást.

Az egyház kérelmének okai s a küldöttségnek javaslata alapján a bemutatott s a színérváraljai 1208. sz. tjkvben 4555. 4556. 4557. 4558. és 4559. hr. sz. alatt felvett birtokok eladására vonatkozó adás-vevési szerződés 3300 K vételár mellett egyházmegyei közgyűlésünk által jóváhagyatik s felsőbb megerősítés végett a mélt. és főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

Már ezuttal kimondatik, hogy a vételár törzsvagyongként kezelendő s a jövedelem háromhatod része a lelkészt, két-hatod része az egyház pénztárát, egyhatod része pedig az egyház mindenkor harangozóját fogja illetni.

33. Olvasatott az uszkai egyház előjáróságának jogerős jkvi kivonata, melyben egyhangulag kimondják, hogy az iskola céljaira az iskolatelek szomszédságában levő s Fischer Ferencz tiszaujlaki lakos tulajdonát képező telket 1850 koronáért megveszik és az egyház korcsmaházát Feiner Mihály uszkai lakosnak 1450 koronért eladják, mindkettővel ideiglenes szerződést kötöttek s eladónak 50 K előleget adtak, vevőtől 50 K előleget vettek fel; a két szerződést jóváhagyás végett beterjesztik.

Kapcsolatosan olvasatott Nagy Elek esperesi kiküldött egyházmegyei tanácsbírónak az eladásra és vételre vonatkozó véleményes jelentése.

A bemutatott s 1910. nov. 22-én Fischer Ferencz eladó és az uszkai egyház mint vevők között, az uszkai 149. sz. betétben 70. és 71. hr. sz. a. felvett ingatlanokra 1850 K vételár mellett dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész közbenjöttével megkötött adás-vételi szerződésben foglalt ügylet az egyház érdekében egyházmegyei közgyűlésünk által jóváhagyatik.

Ugy az uszkai egyház előjárósága mint eladó, Feiner Mihály és neje Steinberger Antónia mint vevők között az uszkai 33. sz. betétben 177. 178. hr. sz. a. fölveti ingatlanra 1450 K vételár mellett dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész közbenjöttével megkötött adás-vevési szerződésben foglalt jogügylet egyházmegyei közgyűlésünk által jóváhagyatik s felsőbb megerősítés végett a mélt. és főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni határoztatik.

Egyházmegyei ügyész úr megbizatik jelen adás-vevési ügyletek tisztázása és végleges lebonyolításával.

34. A mikolai ref. egyháztanács 1911. ápr. 2. tartott gyűlésében elhatározta, hogy az egyház birtokában levő és a szatmárnémetii 4353. tjkvi betétben 10121. sz. a. fölvelt ingatlant — mintegy 3 köblös szántó-földet — Csengeri István és neje Ur Mária szatmárnémetii lakosoknak, mint árverésen legtöbbet ígérőknek, 2210 koronáért eladja. Az egyháztanács elnöksége betérjesztett adás-vételi szerződés jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk, az esperesi hivatal által kiküldött szakértők véleménye alapján, kik az adás-vételt az egyházra nézve előnyösnek mondják, a mikolai egyháztanács vonatkozó határozatát megerősíti s a bemellékelt szerződést jóváhagyás végett felküldi az egyházkerületre.

35. A magosligeti ref. egyháztanács kérelme, mely mellett a lelkészi lak felépítésére vonatkozó s Kótai Pál okl. építész által készített terv és költségcszamadást betérjeszti, mely szerint a lelkészi lak felépítése 11—12 ezer korona költséget tenne ki, ennek fedezetére szolgálna azon építési alap, amely a szatmári takarékpénztári egyesület betétkönyvében van elhelyezve s 1910. decz. 31-én 4981 K 14 f-t tett ki.

Továbbá bemutatja az egyháztanács azon határozatát, hogy az építkezésnél felmerülő mindazon munkálatokat, amelyek közmunka által teljesíthetők, gyalogos és ígás napszámmal végrehajthatók, az egyház tagjai fogják eszközölni.

Az összes iratok, tervrajz és költségvetés Joó Kálmán lelkész és Kovásznay Zsigmond uraknak oly megbízással adatnak ki, hogy a helyszínére kiszállván, a bemutatott újabb terv és költségvetést az egyház közönségével tárgyalják be, az építkezés és költségvetés előnyeire, esetleg hátrányaira nézve mihamarabb adjanak véleményes jelentést.

Esperes úr felhatalmaztatik arra, hogy a beérkezendő javaslatához mérten a szükséges építési engedélyt megadhassa.

36. A vámfalui ref. egyháztanács kérelme az iránt, hogy az elmúlt nyár folyamán teljesen leégett templomuk újjáépítése céljából az egyház tulajdonát képező s Rózsapallag község határában lévő tagos birtokra 20,000 K 50 évre szóló törlesztéses kölcsön felvétele engedélyeztessék, illetőleg míg ez lebonyolítható lenne, oda járul kérelmők, hogy a szatmárnémetii népbank részvénytársaságtól folyószámlára 6% kamat mellett ideiglenes kölcsönül ez összeget felvehessék.

Tekintettel a folyamodó egyházat ért nagymérvű sze-

rencsétlenségre, tekintettel az ügy sürgős voltára s az építkezés megkezdhetésére, a 20,000 korona kölcsön felvétele engedélyeztetik.

Az ügylet ideiglenes és végleges lebonyolításával egyházmegyei ügyészünk, dr. Harcsár Géza megbízatik.

Az egyház előjárósága pedig felhivatik, hogy az építkezés tervét és költségvetését 15 nap alatt az esperesi hivatalhoz terjeszse be.

Jelen határozat az egyházkerületre felterjesztetik.

37. Olvastatott a garbolczi ref. egyház előjáróságának kérelme, melyben előterjesztik, hogy miután az egyháznak jóformán minden épületé romban hever, feltétlenül szükséges az épületek kijavítása és pedig a templom befedése, a lelkészlaknak új kerítéssel és istállóval való ellátása, melynek költsége a bemutatott költségvetés szerint 6854 K 69 f, erre fedezet 5456 K 01 f, tehát hiány 1398 K 68 f, mely összeget, vagyis kerek 1400 koronát a tanács egyhangu határozata alapján kölcsön útján óhajtják fedezni s ezen összeg felvételének kegyes engedélyezését kérik.

Az egyház törekvését és a tanács jóindulatát közgyűlésünk szívesen támogatja és készséggel hozzájárul ahhoz, hogy a hiányzó 1400 K kölcsönt az egyháztanács saját felelősségére felvehesse s annak törlesztéséről kellő időben gondoskodjék, mely határozat felsőbb megerősítés végett a mélt. és főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

38. Olvastatott a színérváraljai egyház előjáróságának előterjesztése, mely szerint a múlt év nyarán a község felett elvonult óriás méretű jégeső és szélvihar templomuknak éppen egy év előtt javított fedelét annyira megrongálta, hogy az eső átcsorog, a mennyezetet rombolja s feltétlenül szükségessé vált a templom tetőzetének újbóli kijavítása s minthogy az egyház pénztára újabb terhet már nem bír el, oda járul kérelmek, hogy egyházmegyei közgyűlésünk adjon engedélyt arra, hogy a szükségelt költség 4000 K összegét a saját maguk által gyűjtött alapból vehessék fel kölcsönül, mely után úgy a kamatot, mint a tőketörlesztést az egyház jövedelmeiből fogják pontosan eszközölni.

Köztudomásu lévén a kérelmező egyházat ért elemi szerencsétlenség, a kérelemnek hely adatik s egyházmegyei közgyűlésünk hozzájárul ahhoz, hogy a templomtető megújításához szükséges 4000 K kölcsönt az egyház alappénz-

tárából kölcsön vehessék, annak kamatait és tőketörlesztését az egyház külön jövedelméből eszközölgék.

Mely határozat felsőbb megerősítés végett a mélt. és főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

39. A tisztabereki egyház előjárósága folyamodik az iránt, engedjék meg neki, hogy az évi egyházi adóját nem mint eddig, szept. 1-től aug. 31-ig, hanem a naptári év elejétől az év végéig vethesse ki és az így befolyó mintegy 800 K adótöbbletet felerészben az iskola-, lelkész- és tanítói lak építéséből származó adósság törlesztésére, felerészben pedig az egyháznak még 1904. évből fennálló kötelezettségeinek törlesztésére fordíthassák.

A kezelés egyszerűsítése az évi egyházi számadások biztos összeállítása indokából jóváhagyatik az egyháztanácsnak azon egyhangulag hozott határozata, hogy egyházi adóját jövő évre ne csonka évre, hanem már ezuttal is az egész naptári évre vesse ki és a befolyandó jövedelmet az egyháztanács határozatában foglalt célokra üdvösen használja fel.

40. Olvastatott a sándorhomoki egyháztanács kérelme, melyben az ujonnan épült iskolája belső berendezhetése céljából 3 éven át, 1911. 1912. 1913. évekre a személyes és 10% egyházi adónak 25%-kal magasabbra való kivetését engedélyezni kéri.

Folyamodó kérelme visszaadatik, hogy az egyházi törvény értelmében, az egyháztanács névszerinti szavazással hozzon újabb határozatot.

41. Olvastatott az uszkai egyháztanács kérelme, melyben engedélyt kér arra, hogy építendő iskolájakat nem a már egyházhatóságilag jóváhagyást nyert tervrajz és költségvetés szerint, hanem annak teljes mellőzésével újabb tervrajz és költségvetés szerint építhesse fel.

Az összes iratok Kócsi Péter lelkésznek oly megbízással adatnak ki, hogy a helyszínére kiszállván, a kérelem érdemét a helyzet tekintetbe vétele mellett az egyház közönségével tárgyalja be és véleményes jelentését mihamarabb terjeszse az esperes úr elé.

Esperes úr felhatalmaztatik arra, hogy a beérkezendő véleményes javaslat alapján a szükséges építkezési engedélyt megadhassa.

42. Lázárii lelkész jelenti, miszerint a lázárii egyházban a pénzkezelés tekintetében még mindig nincs elég téve az egyházmegye vonatkozó határozatának.

Egyházmegyénk közgyűlése felhívja egyháztanácsot, hogy az egyházi törvényt szorosan tartsa be s az egyh. törvény I. szakasz 125. §. pontjai értelmében a pénzkezelést az algondnok teljesítse, a főgondnok pedig az I. 124. §-ban előirt jogait gyakorolja.

43. Bakos István lázárii tanító szolgálati bizonyítványának kiigazítása tárgyában beadott kérvénye közgyűlésünk elé nem tartozván, mellékleteivel együtt visszatétetik az esperesi hivatalhoz.

44. Olvastatott a gyámintézeti pénztár kezelő választmánya által Szatmárnémetiben 1911. január 25-én tartott gyűlés jkönyve, mely szerint Sátor Dávid gyámpénztárnok beterjeszti az egyházmegyei lelkészi nyugdíjintézet 1910. évről vezetett számadását. A számadás tartalma szerint az 1909. évi vagyon 6409 K 13 f, évi kamat 216 K 95 f, összesen 6626 K 08 f, melyből nyugtával igazoltan a kebelbeli lelkészek helyett orsz. nyugdíjintézeti segélyre kiadatott 2002 K s így az 1910. év december 31-én a tőke takarékbetétben 3399 K 08 f, 5 drb kötvényen 1225 K elhelyezve, összesen 4624 K 08 f. Ezen számadás tüzetesen megvizsgáltván, helyesnek találtatott.

A jelentés tudomásul vétetik s pénztáros részére az 1910. évről vezetett számadásra nézve a szokott óvások fentartásával a felmentvény megadatik s lelkiismeretes, pontos kezeléséért elismerés szavaztatik.

45. Olvastatott Joó Kálmán egyhm. számvizsgáló-bizottsági tag 1911. febr. 9-én kelt következő jelentése.

„136—1910. sz. egyházmegyei határozatból folyó azon kötelessé-
gemről, hogy Sándorhomok, Kishodos és Kispeske egyházak 1909.
évi számadásait a helyszinén vizsgáljam át, jelentésemet a következők-
ben van szerencsém beterjeszteni:

1) 1911. január 23-án *Sándorhomokon* megjelentem s az 1909.
évi közpénztári számadást átvizsgáltam s a bevételi tételeket ellen-
nyugtákkal, a kiadási tételeket pedig nyugtákkal igazolva találtam s
végeredményül a pénztári készpénzmaradványt 415 K 76 f-re helyesbí-
tettem. A főkönyv jövőbeli szerkesztése tekintetében utmutató példányt
készítettem, ugyszintén a tőkepénz kimutatására s ez utóbbinál az 1909.
évvégi eredményt: kötvényeken levő tőkében 2070 K, takarékbetét-
ben 1231 K 58 f, hátralék-kamatban 60 K 75 f, összesen 3362 K 33
fillérben állapítottam meg. A nagymérvű hátralék az 1909. év őszén
történt iskolaépítési adó kivetéséből állott elő, de amely az 1910. év
folyamán történt befizetések által nagyrészben megszűnt.

2) *Kishodoson* febr. 3-án jelentem meg s az 1909. évi közpénztári számadást tüzetesen megvizsgáltam s az előjáróság által 1910. aug. 21-én reávezetett lezárási záradék szerint is a készpénzmaradványból leírott 173. és 176. bevételi tételek — melyek egyike természetben megvan, másika pedig (157. t. a.) ismételve íratott bevételnek — levonásával a pénzmaradványt 953 K 44 f-ben helyesnek találtam s ugyan-csak a lezárási záradékból kifolyólag utasítottam gondnokot, hogy a 3. kiadási tétel alatti (egyházi adóbehajtás) összeget, 5 koronát, 25. t. alatti (gondnoki számadás másolata) összeget, 10 koronát, összesen 15 koronát 1910. évi számadásában bevételként tüntesse ki. Egyszersmind a tőkepénz mikénti kimutatására utmútatót szerkesztettem s megállapítottam, hogy a kishodosi egyház tőkepénz alapja 1909. decz. 31-én 21 drb váltón elhelyezve összesen 1502 korona 22 fillér, mely összegből 1000 korona megcsonkíthatlan egyházfentartási alapul szolgál.

3) *Kispeleskén* febr. 6-án történt kiszállásom alkalmával a nyugta s ellennyugtákkal felszerelt közpénztári számadást 1909. évről 3929 K 75 f bevétel s 3078 K 14 f kiadással s 851 K 61 f pénzmaradvánnyal helyesnek találtam, de a templomépítési alap számadást, mivel még nem volt kész, el nem bírálhattam.

Ezzel kapcsolatban olvastatik az esperesi hivatalhoz febr. 25-ödiki kelettel beküldött következő jelentése:

„Febr. 9-én küldött jelentésemhez pótlólag jelzem, hogy a kispeleskei ref. egyház 1910. évi közpénztári és templomépítési alap számadása hozzám febr. 12-én megérkezett s annak megvizsgálásáról szóló jelentésemet a számvizsgáló bizottság plenáris ülése elé terjesztendem.”

Annak tudomásul vétele mellett, hogy számvizsgáló fuvar- és napidiját az illető egyházak kifizették: Kishodos, Kispeleske és Sándorhomok egyházak 1909. évi számadását közgyűlésünk jóváhagyja.

46. Olvastatott Papp József egyhm. számvizsgáló bizottsági tag 1911. márcz. 1-én kelt következő jelentése:

„A 136—1910. sz. egyházmegyei határozattal alólirott a vámfalui és kőszegremetei egyházak 1909. évi számadásainak a helyszínén leendő megvizsgálására nyervén megbízást, ezen küldetésemben folyó évi február hó 21. és 22. napjain eljárám s az erről szóló jelentésemet a következőkben van szerencsém beterjeszteni:

1) *Vámfalu*. A számadást a presbyterium jelenlétemben, kifogásolt tételeire nézve újból felülvizsgálva, elfogadta és aláírta.

A presbyterium által kifogásolt tételek voltak:

26. t. alatt 58 K 91 f; 35. t. alatt 4 K fuvardij; 85. t. alatt a lelkész által félkántori teendőkért felvett 10 K; 139. t. alatt fuvardijba 1 K 60 f; 156. t. alatt 5 K fuvardij; 157. t. alatt elszámolt összeg egy küldöttség fuvardija; 158. t. alatt felvett összeg pedig annak ellátási díja; 191. t. alatt kiadott 2 K fuvardij; 193. t. alatt 2 K 20 f a rózsapallagi birtok bérbeadása tárgyában, a környékbeli községekben fogatosított doboltatás ára; 238. t. alatt 11 K fuvardij; 294. t. alatt szereplő 2 K fuvardij; 120. t. alatt kiadott 5 K egyházmegyei gyűlés alkalmával felmerült fuvardij.

Ezen kiadások nyugtákkal lévén igazolva, azokat presbyterium indokolttnak találta s utólagosan elfogadta. Ugy szintén elfogadta a lelkész által fuvardij czimén felszámított, de előbb kifogásolt 62 K 20 f kiadást is, a lelkész halálára való tekintetből.

245. t. a. a presbyterium hozzájárulása nélkül kölcsön adott 60 K a vizsgálat alkalmával be lévén fizetve, a dolog egészen tárgytalanná lett.

61. t. a. 200 K, a 198. t. a. 163 K 67 f adó befizetése adókönyvvél lévén igazolva, az erre vonatkozó számvizsgáló bizottsági kifogás önmagától esik.

A 72. és 112. t. a. kiadásnak jelzett illetékegyenértéknek sem nyugtája, sem befizetési iva, sem pedig postai feladó vevénye nincs ugyan, de annak a befizetéséről a presbyterium tudomással bír s azt elfogadja annyival is inkább, mivel e czimen hátralék nincs.

2) *Köszegremete.* A bevételi rovat 19. t. a. az ellennyugták 482 K 34 f bevételét igazolják ugyan, de ez összegből 300 K tőke s ez a tőkepénz-csoportba vitetett át és ott nyert elszámolást, míg a folyópénztár javára a kamat czimen szereplő 182 K 34 f lett elkönyvelve.

Az újvárosi hitelszövetkezetből kivett 1463 K 90 f tőke a folyópénztárról vezetett számadásban nincs ugyan elszámolva, de el van számolva a tőkepénzekről vezetett kimutatásban úgy is, mint bevétel, úgy is, mint iskolaépítési czélokra fordított kiadás.

A térképért kiadott és kifogásolt 49 K 60 f valódiságát igazolja az, hogy azon Európa, Magyarország és Szatmárvármegye térképe szereztetett be. A felmutatott nyugta mellett ennek a 3 térképnek az értéke fedi a 49 K 60 fillért.

A 35. t. a. kifogásolt 8 mérték mész alatt 160 liter mész értendő, miután a kereskedő 20 liter meszet számított egy mértékbe.

Adókönyv azért nem csatoltatott, mert nyugtákra lettek az adók fizetve s ezek a nyugták igazolják az elszámolt adók befizetését. Adókönyv takarékosági szempontból nem vétetett.

A 214 K 51 f kamathátralékra nézve a presbyterium felvilágosítása az, hogy az a mostoha időjárás és gyenge termés miatt állott elő.

Az 1615 K 97 f tulkiadás csak látszólagos, mivel az a befizetett 2083 K 90 f tőkéből fedezve lett. Tőke befizetés 2083 K 90 f volt, a tulkiadás pedig 1615 K 97 f, a kettő különbözetéből állott elő a 467 K 93 f maradvány s tényleg ennyi is ezen egyháznak 1909. évi pénztári maradványa.

A számadást a presbyterium jelenlétemben elfogadva, aláírta.

Ezek előadása és a helyszínén szerzett tapasztalataim alapján, úgy a vámfalui, mint a kőszegremetei egyháznak 1909. évi számadásait jóváhagyásra ajánlom.

Egyházmegyei közgyűlésünk a fenti előterjesztés alapján a vámfalui és kőszegremetei egyházak 1909. évi számadását jóváhagyja s tudomásul veszi, hogy számvizsgáló fuvar- és napidiját az illető egyházak kifizették.

47. A nagybányai ref. egyházmegyei tanítói gyámegylet elnöksége az 1910. évi 85. számú egyházmegyei közgyűlési határozat értelmében a tanítói gyámegylet vagyoni állapotáról szóló jelentését bizottságilag felülvizsgálva beterjeszti, mely szerint vagyoni állapot: kötvények és váltókon 1534 K 24 f, behajtás alatt levő s részben be is fizetett kötvényeken 1204 K, befizetett hátr. kamat 125 K 14 f, szamoskrassói hitelszövetkezetről betéve 2875 K 60 f, összesen 5738 K 98 f. A nagykolcsi kert értéke 3000 K. Összes vagyon 8738 K 98 f. A ház és kert egyideig a tanító-egyesület használatában marad.

A jelentés tudomásul vétetik s a tanítói gyámegylet elnöksége ezuttal is felhivatik, hogy alapító-levelét 3 példányban állítsa ki, további eljárás végett terjeszse be, a vagyon átvételére és szabályszerű kezelésére egyházmegyei pénztáros utasíttatik.

48. Melegh Albert kőszegremetei lelkész előrehaladt korával járó s orvosi bizonyítvánnyal igazolt gyengeségekre hivatkozva, segédlelkész tarthatására engedélyt kér.

Közgyűlésünk az Ur szolgálatában több mint négy évtized óta hűséggel munkálkodó, immár szolgálatképtelen lelkész kérelmét pártolólalag terjeszti föl az egyházkerületre.

49. Olvastatott a következő jegyzőkönyv, mely felvétellett Nagybányán, 1911. évi április hó 20. napján tartott számvizsgáló bizottsági ülésben. Jelen voltak alulírottak.

„Olvastatott Várad Károly és Rákos Károly avasvámfalui egyház-

tagoknak felelőssége az 1911. évi febr. 9-én tartott presbyteri gyűlés 3-ik számu azon határozata ellen, melyben előjáróság az 1910. évi gondnoki számadásnál mutatkozó 111 K 92 f pénztári hiányból 55 K 92 fillért töröl s Cseh Károly gondnokot csak 56 K megfizetésére kötelezi.

Számvizsgáló bizottság a felelősséghez csatolt iratokban foglalt nyomós okokból kifolyólag az előjáróság eljárását méltányosnak ítélve, a felelősség elutasításával, egyháztanács határozatának helybenhagyását véleményezi. Kelt mint fent. *Tóth Mór, b. e., Joó Kálmán, Kálmán Sándor, Papp József.*

Közgyűlésünk a számvizsgáló bizottság javaslatát elfogadván, a felelősséget elutasítja. Miről felelősségek kivonaton értesítetnek.

50. Olvastatott a számvizsgáló-bizottság következő jelentése.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Alantírottak, mint számvizsgáló bizottság, a hozzánk érkezett 1910. évi számadásokat megvizsgáltuk s az erről szóló jelentésünket, egész tisztelettel, az alábbiakban van szerencsénk betérjeszteni:

I. Mint kifogástalan és teljesen rendben talált számadásokat, észrevétel nélkül javasoljuk elfogadásra a következő egyházakét:

Adorján, Amacz, Apa, Aranyosmedgyes, Avasfelsőfalu, Avasujváros, Batiz, Dobrácsapáti, Egri, Görbed, Hirip, Kakszentmárton, Kishodos, Kiskolcs, Kispalád, Lázári, Magosliget, Mikola, Nagybánya, Nagyhodos, Nagykolcs, Ombod, Patóháza, Pálfalva, Pettyén, Tiszaberek, Szamoskrassó, Szamoskóród, Szárazberek, Szinerváralja és Józsefháza egyházakét.

II. A következő egyházak számadásait az alábbi észrevételek, illetve hiányok pótlásának kötelezettsége mellett ajánljuk elfogadásra:

a) *Apahegy.* Kéményseprésre 10 K 10 f-t számít, holott csak 4 K volt a múlt évi kéményseprési díj. A 6 K 10 f kiadása már 1911. évről kelt nyugtákkal van igazolva. Ez összeg az 1910. évi pénztári maradványhoz csatolandó, amikor is a pénztári maradvány 248 K 05 f lesz.

b) *Sárköz.* Lelkész 6, gondnok 2 K *napidíjat* vesz föl egyházmegyei gyűlés alkalmából. Ez általuk visszatérítendő, miután napidíjakról az egyházmegye gondoskodik. Jövedéki kihágás czimén gondnok 11 K 20 fillért számol el. Hogy miért kellett ezt az egyháznak fizetni, megokolandó.

c) *Szatmárhegy* anya- és *Erdőd* fiókegyházak nem a kiadott számadási főkönyvet használták, jövőre ennek használatára köteleztetnek. Számadása különben mind a két egyháznak kifogástalan.

d) *Méhtelek*. 3 K egyházmegyei lelkészi könyvtári díj, amely a lelkész terhe, az egyház terhére lévén elszámolva, a lelkész által visszatérítendő.

III. A következő egyházak számadásait a felsorolandó okok alapján, részint pótlás, részint újra szerkesztés végett visszaadni s a következő egyházmegyei közgyűlésre, ismételt elbírálás végett, beterjeszteni javasoljuk.

a) *Felsőbánya*. Pénztári napló és számadási főkönyv egyez, habár ez utóbbi csak lelkész és gondnok által van aláírva előljáróság helyett. Tételek nyugtákkal igazoltak.

Azonban a pénztári napló és a tőkekimutatásnál sok ellentét van, u. m.:

1. Pénztári naplóban kölcsön adatott Pelládi Istvánnak máj. 3-án 20 K, de ez a tőkekimutatásban nincs meg; ellenben befizet ugyan csak Pelládi a pénztári napló szerint (jan. 2-án 6 K-t, jun. 4-én 6 K-t, jul. 1-én 6 K-t és decz. 1-én 4 K-t, összesen) 22 K-t mint tőkét, de ez a tőkekimutatásban hiányzik, hanem helyette Tericze Andrásné sz. Horváth Anna törleszt 20 K-t (lásd tőkekimutatás 33. f. sz.) és Ábrahám Demeter (lásd tőkekimutatás 94. f. sz.) törleszt 2 K-val többet, mint amennyit a pénztári napló mutat (lásd pénztári napló jan. 2-án 39 K 80 f + máj. 25-én 40 K + decz. 31-én 20 K. Ez utolsó tétel is Ábrahám Mikuláj nevén van bevezetve). Tericze A.-né Horváth Anna pénztári napló szerint nem törleszt.

2. A pénztári napló decz. 31-iki 175. tételszáma alatt Bud Péternek kölcsön adott 110 K tőkekimutatásból hiányzik.

3. Pénztári napló bevétel 63. tétele alatt Ábrahám Dimitru 5 K 30 f kamatot fizet; ennyi van a tőkekimutatásban is 94. t. a. előírva, de lerováskba csak 5 K 10 f van bevezetve s 20 f hátralékul kitüntetve; ennek kiegyenlítéseül a tőkekimutatás 73. t. a. özv. Kiss Jánosnéra 16 K kamat előírva s le is róva; míg pénztári napló bevétel 91. 92. és 165. tételei alatt csak 15 K 80 f befizetés van igazolva.

4. Pénztári napló bevétel 179. t. a. Ábrahám Mikuláj fizet 8 K kamatot; tőkekimutatásban semmit; hanem ennek kiegyenlítéseül a tőkénél 33. t. a. Tericze Andrásnének 16 K kamat van előírva s lerováskul is bevezetve, míg a pénztári napló 158. t. a. csak 8 K van igazolva befizetésül.

5. A tőkekimutatásban — holott minden adós a kölcsön után 8 %-ot tartozik fizetni — a kamat nagyon egyenlőtlenül van kiróva a következőknél: 28. t. a. 16 %; 86. t. a. 9 %; 89. t. a. 6 %; 94. t. a. (10 K 80 f helyett = 5 K 30 f) 4 %; 97. t. a. 28 %.

6. Pénztári napló ápril hó 47. t. a. egyház Csonka József helyett fizet a tanítói nyugdíjintézetbe 556 K 97 f-t s ezt havi 20 K-s részletekben vonja le tanító fizetéséből; nincs megokolva, pénztárnok ezt decz. hóban miért mulasztotta el, valamint az sem, hogy a tőke után járuló kamat (4, 5, 6, 7 avagy 8 %) utólag szintén levonatik-e, avagy előjáróság azt elengedi-e?

7. A pénzhiány nem okolja meg a pénz kivételét a takarékpénztárból (midőn helyben a pénzügyintézet s mindennap lehet kivenni),

a) márczius 31-én, midőn a kivett 200 K nélkül is 879 K 07 f a maradvány, sőt az a következő hó végéig csaknem egészen megmarad;

b) okt. 31-én, midőn a kivett 300 K nélkül is 544 K 01 f a maradvány.

8. A rétbér-hátralék — 1369 K — felette sok; előjáróság intézkedett-e annak behajtása iránt s pontosabb fizetők kezébe juttatása tárgyában; illetve van-e szerződés a bérlőkkel s a pontatlan fizetőkkel szemben miért nem érezteti egyház a szerződés alapján a törvény szigorát?

9. Az 1909-edik év végén földbérhátralék czimen 652 K 10 f volt kitüntetve; ezzel szemben a mostani számadásban csak 38 K szerepel. Hova lett 614 K 10 f, nem tűnik ki. Ha előjáróság netalán elengedte, úgy sajátjából térítse meg s az ujonnan készítendő számadásban bevételként mutassa ki.

10. Az 1909. év végén kötvényezett tőkepénz volt 16581 K 76 f, melyhez hozzáadva az 1910. évben tőkésített 3190 K-t, lesz 19771 K 76 f s ebből levonva az évközben befizetett tőketörlesztést 2709 K 30 f-t, 1910. decz. 31-én lenni kellene az állománynak 17062 K 46 f-nek s ennek dacára a kimutatás szerint 17161 K 96 f az állomány, tehát több 99 K 50 f-el; hogy miért, nem tűnik ki.

11. Az 1909. év végén kamathátralék czimen 472 K 50 f volt kimutatva; ezzel szemben az 1910. évi kimutatásban 467 K 20 f szerepel, tehát 5 K 30 f-el kevesebb.

12. Az 1909-ik év végén — az alapokon kívül — az egyházi vagyon összege kitett 51966 K 13 f-t; most az 1910. decz. 31-én ki van mutatva 52036 K 53 f, tehát egy évi vagyonnövekedés csak 70 K 40 f, sőt annyi sem, miután pénztári napló bevétel 82. tétel alatt

egy darab földért 50 K bevételeztetett (lásd 41—1910. sz. egyházmegyei határozatot), tehát a tulajdonképpeni vagyonnövekedés egy év alatt csak 20 K 40 f. Ez nem egészséges állapot s 52000 K tőke mellett hihetetlen.

13. Az egyház vagyoni állapotát, illetve az 1910. decz. 31-ediki zárlatot mielőtt meg lehetne állapítani a tőkekamatnál, az 5. észrevétel alapján leírandók, illetve hozzáírandók a következők:

28. tétel a. kamatból leírandó . . .	— K 98 f,
86. " " " " . . .	— " 24 "
összesen	1 K 22 f.
89. tétel a. kamathoz írandó . . .	2 K 40 f,
94. " " " " . . .	5 " 20 "
összesen	7 K 60 f.

Különbség tehát mint kamatnövekedés 6 K 38 f.

14. Az 1910. év decz. 31-én a vagyoni állapota az egyháznak — az 1909. évi decz. 31-ediki vagyoni zárlat, az 1910. évi pénztári napló, tőkealap s rétbér-kimutatás alapján — a 4209 K 03 f összeget tevő alapoktól eltekintve, a következő:

1) Készpénzmaradvány (lásd főkönyv végeredményét) .	1036 K 09 f
2) Tőke egyeseknél (lásd a 10. sz. észrevételt) . . .	17062 " 46 "
3) Kamathátralék (lásd tőkepénz-kimutatásnál) . . .	387 " 08 "
4) Kamatkülönbözet (lásd 11. sz. észrevétel alatt) . .	5 " 30 "
5) Kamatnövekedés (lásd 13. sz. észrevétel alatt) . .	6 " 38 "
6) Takarékbetét 2 drb könyvön (lásd főkönyv utolsó lapját)	31685 " 43 "
7) Rétbér-hátralék 1909. évről (lásd 9. sz. észrevételt)	614 " 10 "
8) Rétbér-hátralék 1910. évről (lásd rétbér-kimutatásnál)	1369 " — "
9) Csonka I. tanító fennálló tartozása	396 " 97 "

Összes vagyon 1910. decz. 31-én 52562 K 81 f.

b) *Sándorhomok*. Költségvetése csatolva nincs. Bevétele 7281 K 45 f s erről egyetlen ellennyugta sincs csatolva. Nyugtái is jobbadán hiányoznak. A meglevő nyugták csak időrendben, nem pedig a számadási főkönyv rovatainak megfelelőleg vannak csatolva.

c) *Misztótfalu*. Hátralékos követelése nagy; pl. ingatlanbér-követelése 559 K 80 f, egyházi adóhátraléka 400 koronán felül mutatkozik. Ezen követelések gyors behajtására a presbyterium felelősség terhe alatt utasítandó s eljárásáról szóló jelentésének az esperesi hivatalhoz leendő beadására kötelezendő.

d) *Kispeleske*. Számadását jóváhagyásra ajánljuk ugyan, de a

gondnoki napló apr. 6. tétele alatt levő bevételi összeg — mint tollhibából eredő tévedés — 120 K 59 fillérrel többre számíttatván, az évvégi s Tarr Albert gondnokot terhelő készpénzmaradvány 572 K 94 f helyett 693 K 53 f-ben, illetve a templomépítési alapnál mutatkozó 4761 K 58 f hozzáadásával 5455 K 11 f-ben állapíttatik meg.

e) *Uszka*. Miután nem okmányolt számadást, csak egyszerű pénztári naplót terjesztett be, a számadás mielőbbi beküldésére utasíttatik.

f) *Sárközüjlak*. Számadási főkönyvében a gondnoki naplószám nincs bevezetve, hanem e helyett a bevétel és kiadás ideje s minden hónap külön folyószámmal kezdődik. A múlt évi 54 K 38 f pénztári maradvány helyett 34 K 38 f lett áthozva. A 20 K különbség a gondnok terhére írandó. 360 K egyházi föld bérjövödelméről ellennyugta nincs, valamint nincs a tőkék jövödelméről sem. Tűzbiztosítási díjváltó nincs csatolva. 1600 K kölcsönnek 9-edik és 10-edik félévi annuitásába 211 K, 2000 K tőkesegély $1\frac{1}{2}\%$ törlesztésére 30 K 22 f van kitüntetve, de ezekről nyugtát nem csatol.

g) *Avasvámfalu*. Az ellennyugták közül alig van egy pár, a nyugták közül is sok hiányzik, még pedig oly nagy tételekről is, mint pl. a gondnoki napló 47. t. a. birtok árába 4800 K van bevezetve, de nyugtát nem csatol.

h) *Nagypalád*. Gondnoki naplója egy hónapról sincs lezárva. Napló szerint összes bevétele 9155 K 48 f, kiadása 8800 K 29 f, ellenben a számadási főkönyv szerint bevétele 12800 K 25 f, kiadása 12446 K 06 f. Ellennyugtái közül több hiányzik, mint az adócsökkentési államsegélyről, a befolyt egyházi adóról, holott mindkettő tekintélyes összeget képvisel. Nyugtái közül több hibás, mint pl. a napló szerint 15. t. a. Kulcsár Gábor $\frac{1}{2}$ öl fáért fizetett 14 K-t, holott a nyugta 15 K kifizetését igazolja. A lelkész fizetése Szentgyörgy naptól, az első tanító fizetése szept. 1-től van elszámolva, még pedig a lelkésznel az 1911. év január 24-ig. Helytelen. A tűzbiztosítási díjváltó az 1909. évről szól. Nagy Géza tanítónak tanügyi bizottsági gyűlésre fuvar- és napidíj nem jár, a neki e czímen kiadott 6 K visszaadandó, annyival is inkább, mivel a tanítói gyűlésre 8 K el van számolva. Nyugtái czim szerint nincsenek összeszedve.

i) *Köszegremete*. A számadási főkönyv szerint egyházi adóból 2040 K 12 f folyt be, míg a gondnoki napló szerint csak 1720 K 88 f. A különbözet tehát 319 K 32 f. A lelkészi fizetés 32. tétel alatt van a naplóba beírva s e tételek összege sem egyezik a számadási főkönyvbe beírt 1259 K 98 fillérrel. 45. t. a. a lelkésznek fizetésébe adatott 9 K,

a nyugta szerint 9 K 08 fillér. A tűzkár elleni biztosítási díj váltója nincs csatolva. A Tóth építőmester elleni per költsége 137 K 80 f, ebből, amint a nyugtára rá van írva, 22 K 20 f-t visszakapott az egyház, de ez összeg azért levonva, vagy bevételezve nincs. Az adókönyv egyes tételei olvashatatlanok vannak téve s a gondnoki naplóba bevezetett idő- és összeggel sem a nyugták, sem az adókönyv dátumai és összegei nem egyeznek.

k) *Kishodos*. Ellennyugtáit nem a főkönyv, hanem a napló tételei szerint csoportosítja. A bevétel 44. t. a. kamatba bevett 3 K 28 f az 52. t. a. is bevételnek van kimutatva. Miután ez a két tétel egy és ugyanaz, az egyik 3 K 28 f vagy gondnok javára irandó, vagy a fizető Bogáti Antalnak visszatérítendő. Az egyház azt állítja, hogy az egyházmegyei és kerületi közigazgatási járulékot kétszer fizette ki. Számvizsgáló-bizottság Nagy Lajos közpénztárnok által bemutatott s a felsőbányai postahivatal által kiállított hivatalos kimutatás alapján teljesen beigazolván látja azt a körülményt, hogy a kishodosi egyház május 10-én 59 K 11 f-t s május 30-án 13 K 30 f-t befizetett, melyből 30 f a Gusztáv Adolf egyesület javára lett elszámolva, 72 K 11 f pedig a közigazgatási költségek javára lett elkönyvelve. Így a másodszor fizetni állított 72 K 11 f, miután az a közpénztárba be nem érkezett, a gondnok terhére irandó. A tévedés, amelyet a számadó gondnok a maga javára akart fordítani, onnan eredt, hogy az 1910. május 10-én beküldött 59 K 16 f-ről a közpénztárnok május 17-én nyugtát küldött ugyan, de a május 30-án beküldött 13 K 30 f beérkezése után együttesen ismét nyugtázta a 72 K 11 f-t, miután arról lett értesítve, hogy az egyház előző nyugtája elveszett. Miután itt teljesen kitűnik a számadó gondnok roszakaratú eljárása, a nagytiszteletű és nagyságos egyházmegyei közgyűlésre bizzuk ezen ügy megtorlása iránti intézkedés megtételét.

l) *Garbolcz*. Számadása a személyi járandóságoknál nem a költségvetés tételeinek megfelelőleg van összeállítva. Ellennyugtái hiányosak. Alig mellékel 3—4-et. A napló 45. és 46. t. a. Szalkay Jánosnak gyűlésre költség és fuvardíj címén kiadatott 18 K 16 f. Minthogy Szalkay János nem képviselte az egyházat, ez összeg általa 15 nap alatt az egyháznak megtérítendő. A gondnok a napló 43. 50. 64. 79. 84. 104. és 172. t. a. összesen 14 K napidíjat számít fel. Minthogy a gondnoknak, de senkinek se jár napidíj, ez a 14 K általa 15 nap alatt visszatérítendő, annyival is inkább, mivel csekély dolgok elintézéséért lett felvéve.

m) *Apa* magtári számadásánál számvizsgáló-bizottság aggodalmasnak látja a nagymérvű hátralékot s egyeseknél levő túl magas tartozást. A hátralékok behajtására és a tömeges tartozások apasztására az egyházat utasítani kérjük.

Számadást nem küldött: Rozsály, Udvari és Berend. Ezen egyházak számadásainak az illető lelkészek költségére leendő elkészítése és felülvizsgálata végett Joó Kálmán számvizsgáló-bizottsági tag kiküldését vagyunk bátrak javasolni.

Mély tiszteletünk nyilvánítása mellett maradtunk Nagybánya 1911. április 20. A Nagytiszteletű és Nagyságos egyházmegyei közgyűlésnek alázatos szolgálói: *Tóth Mór* b. elnök, *Joó Kálmán*, *Kálmán Sándor*, *Pap József* számv. biz. tagok.

Számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul veszi, javaslatait határozati erőre emeli közgyűlésünk, Kishodosra nézve azzal, hogy gondnok eljárása ügyében a megtorló intézkedést függőben hagyja addig, míg az egyház múlt évi számadása jóváhagyás végett újra beterjesztetik.

51. Olvastatott a következő jegyzőkönyv, mely felvétellett Nagybanán 1911. évi április hó 20-ik napján tartott számvizsgáló-bizottsági ülésben. Jelen voltak alólirottak.

Egyházmegyei lelkészi könyvtárnok beterjeszti 1910. évről vezetett számadását, amely szerint összes bevétel volt 118 K, kiadás 115 K 59 f. Maradvány 2 K 41 f. Hátralék 66 K.

Számvizsgáló bizottság a számadást helyesnek találván, helyben hagyja s könyvtárnokot a hátralék behajtására felkéri.

Kelt mint fent. *Tóth Mór* b. elnök, *Joó Kálmán*, *Kálmán Sándor* számv. biz tagok.

Közgyűlésünk a számvizsgáló bizottság jelentése értelmében határoz.

52. Olvastatott a következő jegyzőkönyv, mely felvétellett Nagybanán 1911. évi április hó 20-án tartott számvizsgáló bizottsági ülésben. Jelen voltak az alólirottak.

Nagy Lajos egyházmegyei közpénztárnok beterjeszti az 1910. évről vezetett számadását s az 1911. évi költségelőirányzatot.

Számvizsgáló bizottság, annak kitüntetésével, hogy az 1910. évi végi eredmény a közpénztári számadásban bevétel 14,177 K, kiadás 14,112 K 46 f, maradvány 64 K 54 f, a számadást a szokott fentartással helyben hagyja; a költségelőirányzatot pedig 5012 K 34 f bevétel, 4960 K kiadás, 52 K 34 f maradvánnyal elfogadásra ajánlja.

Kelt mint fent. *Tóth Mór* b. elnök, *Joó Kálmán*, *Kálmán Sándor*, *Papp József* számv. biz. tagok.

Községgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését elfogadván, pénztárnok részére a fölmentést megadja s a f. évi költségvetést a javaslat értelmében megállapítja.

53. Tárgyaltatott a tanügyi bizottság jelentése az egyházmegyénk iskoláiban teljesített ellenőrző tanügyi látogatás eredményéről. Ezek alapján egyházmegyénk iskoláiban a tanítás a megszokott keretek között mozgott; tanítóink legnagyobb része buzgósággal teljesítette kötelességét. Fájdalom azonban, hogy még mindig van olyan tanító, aki nem akar, vagy nem tud hívatásának magaslatára emelkedni.

Mint minden tekintetben kiváló iskolákat, kiemeli tanügyi bizottság a szamoskrassói két iskolát, ellenben szomorúan állapítja meg, hogy a dobrácsapátii iskolai viszonyok, az iskola kül- és belélete, a tanító egyénisége s maga az eredmény: kritikán aluli s tovább már nem tűrhető. Az amaczi iskola is, mind a tisztaság, mind a tanítási eredményt illetően, alig több a semminél.

Kifogásolja tanügyi bizottság az avasujvárosi iskolaépületet, tisztátalannak tartja a községremetei iskolatermet s jövőben jobb eredményt vár az avasujvárosi III—VI. fitanítótól és az apahegyi tanítótól.

Végül örömmel jelenti tanügyi bizottság, hogy a szatmárhegyi állami iskolai növendékek énektanítása a múlt évi eredménnyel szemben erős haladást mutat.

Az iskolák felszerelése tekintetében néhány helyen még mindig vannak hiányok; általában pedig iskoláink óhajtott megszervezése, erősítése és fejlesztése érdekében több buzgóságra, áldozatkésztségre és akaratra volna szükség. E tekintetben természetesen vezető fórumainktól várnánk a kezdeményező lépést és segítséget.

Egyházmegyei közgyűlés amidőn a tanügyi bizottság jelentését megnyugvással tudomásul veszi, ugyanakkor a következő intézkedéseket teszi:

a dobrácsapátii tanító ellen, ha nyugdíjba nem megy, a fegyelmi eljárás megindítását elrendeli;

az amaczi tanítót kötelessége pontos teljesítésére figyelmezteti;

az ujjvárosi III—VI. fiuosztály tanítóját és az apahegyi iskola tanítóját eredményesebb munkálkodásra utasítja;

Ujjváros még nem felelő iskolaterme helyett korszerű

iskolatermet létesítsen, Kőszegremete pedig iskolája tisztántartásáról gondoskodjék.

Azok az egyházak, melyekben az iskola felszerelése hiányos, a lehető legsürgősebben pótolják a hiányokat, mert az ebből eredő károkért az egyháztanács anyagi felelősséggel tartozik.

54. Sátor Dávid és Bajnóczy Géza tanügyi bizottsági tagok, tanügyi bizottsági tagsági megbízatásukról másnemű elfoglaltságaikra s egészségi állapotukra hivatkozással lemondanak.

Közgyűlésünk tanügyi bizottság javaslatához képest Sátor Dávid lemondását el nem fogadja s a tanügyi bizottságban viselt tagsági és elnöki megbízatás további viselésére felkéri; a körlátogatás terhes kötelezettsége alól azonban készséggel menti fel e kiváló buzgóságu és érdemdús férfit. Ehez képest az avasi körben teljesítendő iskolalátogatás végzésére még egy lelkészi tanügyi bizottsági tagot választ, Kolos Vincze avasvámfalui lelkész személyében. Bajnóczy Géza helyére Bay Miklós színérváraljai főszolgabíró tanügyi tagul megválasztja.

55. Az erdődi leányegyház két példányban beterjesztett vagyonleltárát

közgyűlésünk megerősítvén, egyik példány az esperesi hivatalnak, másik a szatmárhegyi lelkészi hivatalnak kiadatik.

56. Angi Márton sárközi presbytert egyháza 1910. január 9-én gondnokká választván, nevezett nyomban kijelentette, hogy a gondnoki tisztet nem fogadja el. E kijelentést az ugyanakkor tartott presbyteri gyűlésen ismételvén, az egyháztanács öt 40 K fölmentési díj lefizetésére kötelezte, mi ellen Angi Márton felebbezést jelentett be.

Minthogy (I. t.-cz. 110. §.) a gondnoki megbízás alól felmentésnek csak elfogadható ok alapján van helye, ilyen okra pedig Angi Márton a beterjesztett jegyzőkönyvek szerint nem hivatkozik; továbbá minthogy a nagybányai egyházmegye 1907.—77. sz. határozatában a gondnoki felmentési díjat 40 koronában állapította meg: közgyűlésünk a sárközi presbyterium 1910—133. sz. határozatát a felebbezés elutasításával jóváhagyja s Angi Mártont kötelezi, hogy a 40 K felmentési díjat a sárközi egyház pénztárába 15 nap alatt fizesse be.

Miről felebbező kivonaton értesítetik.

57. A méhteleki egyháztanács engedélyt kér arra, hogy Pregun Józseftől kedvező fekvésű s jó épületekkel bíró belsőséget megvehesse s a rajta levő lakóházat lelkészi lakul átalakíthassa, a régi lelkészi teleknek a kert végétől a kutig terjedő részét eladhassa, kéri az ezekre vonatkozó egyháztanácsi határozatok megerősítését.

Községgyűlésünk a méhteleki egyháznak engedélyt ad arra, hogy a megjelzett belsőséget lelkészi lakul megvehesse, utasítja azonban, hogy mielőbb szabályszerű szerződést kössön és azt terjeszse be, hogy az egyházkerülethez megerősítés végett azonnal felterjeszthető legyen.

Hozzájárul községgyűlésünk a vásárlandó épület átalakításához; a régi telek kitüntetett részeinek eladása felett akkor határoz, ha az új telek vásárlása jogérvényesen megtörtént és ha az eladásról szabályszerű szerződést terjeszt be egyháztanács.

58. Szavazatbontó bizottságba, a folyó évre, elnökség mellé

Szabó József, Sátor Dávid, Tóth Mór, Szilágyi Tihamér tanácsbírákat küldi ki községgyűlésünk.

59. Több tárgy nem lévén, elnöklő esperes Nagybánya város polgármesterének a tanácsterem átengedéséért köszönetet mond s a községgyűlést berekeszti.

Közigazgatási bírósági ülés.

60. Bíróság következőleg alakult. Elnökség: Széll György és Helmeczy József tárgyalást vezető elnök. Bíróság tagjai: Sátor Dávid, Szabó József, Papolczy Zoltán, Tóth Mór, Sinka Lajos, Szilágyi Tihamér, Bay Lajos.

Előadó és jegyző: Magoss Ferencz.

Tárgyaltatott a kispaládi egyháztanács, mint egyházközségi bíróság által 1911. évi ápril 9. napján 37. sz. alatt hozott ítélet ellen Józsa Bálint és társai által bejelentett felebbezés.

Bíróság az ügy érdemleges tárgyalása után a következő

végzést

hozta:

A kispaládi egyháztanács, mint egyházközségi bíróság 37. sz. alatt hozott ítéletét az V. t.-cz. 7. §-a és 116. §. 2. pontja alapján feloldja s a végzés jogerőre emelkedése után az összes iratokat további illetékes eljárás végett a nagybányai egyházmegyei közgyűléshez átteszi.

Indokok:

A kispaládi hívek egy része a természetben teljesített szolgálmanyoknak készpénzre változtatása iránt folyamodott.

E kérelem tárgyában az egyháztanács 1911. márc. 23-án 31. sz. alatt határozatot hozott. A határozat meghozatala után ugyane tárgyban az egyházi hívek újabb kérelmet adtak be, melyet egyháztanács felebbezésnek tekintett s reá, mint egyházközségi bíróság, 37. sz. alatt 1911. ápr. 9-én ítéletet hozott.

Ez az ítélet tárgyi hatáskör tullépésével hozatott meg, mert az V. t.-cz. 7 §-a szerint egyházközségi bíróság hatáskörébe kizárólag fegyelmi ügyek tartoznak, miért is a hozott ítélet feloldását ki kellett mondani.

61. Bíróság következőleg alakult. Elnökök: Széll György esperes, Helmeczy József egyházmegyei gondnok, ki a tárgyalást is vezeti.

Bírák: Sátor Dávid, Szabó József, Papolczy Zoltán előadó is, Tóth Mór, Sinka Lajos, Szilágyi Tihamér, Bay Lajos.

Jegyző: Magoss Ferencz.

Ügyész: Dr. Harcsár Géza.

A nagybányai egyházmegye bírósága, mint közigazgatási felebbezési bíróság, Szoboszlai Sándor tisztabereki egyháztag panaszosnak a tisztabereki egyháztanács 54—1910. sz. határozata ellen beadott felebbezése folytán a szabályszerűen lefolytatott tárgyalás után következő

végzést

hozta:

Bíróság a felebbezésnek részben helyt ad s utasítja a tisztabereki egyháztanácsot, hogy az egyházi adót polgári év szerint vesse ki. A Szoboszlai Sándor egyházi adóját 1910. szept. 1-től dec. 31-ig terjedő időre

10 % -os adó címen 31 K 98 f

Személyi „ „ 6 K 66 f

100 % -os rendkívüli adó címen 38 K 64 f

Együtt 77 K 28 f-ben

állapítja meg.

Ellenben felebbező abbéli kérelmének, hogy reá a III. t.-cz. 10. §-ában előírt 15 % -os adókedvezmény alkalmaztassék, helyt nem adhat, a felebbezett határozatot e részében helybenhagyja.

Indokok:

A vonatkozó iratokból az a tényállás állapítható meg, hogy a tisztabereki egyházban az akkor érvényben álló adókulcs szerint az egyházi adó 1910. aug. 31-ig terjedő időre kivettetett.

A III. t.-cz. 6. §-a alapján az évi számadás polgári év szerint vezetendő, következésképp az adókivetés polgári év szerint, jan. 1-től decz. 31-ig terjedő időre eszközendő.

Miután pedig a polgári évre áttérni s a törvény rendelkezéseinek eleget tenni másként nem lehet, csak úgy, hogy a csonka időre külön adó vettetik ki: felebbezett határozat vonatkozó részét meg kellett változtatni, felebbező egyházi adóját a kitüntetett összegben kellett megállapítani.

A III. t.-cz. 10. §-ában a 4—5 gyermekkel bíró családfő javára biztosított 15 % adókedvezmény csak kiskoru és szülei oltalom alatt élő gyermekek után igényelhető. Mivel pedig felebbezőnek 4 kiskoru

és szülei oltalom alatt levő gyermeke a bíróság biztos tudomása szerint nincsen, a 15 % adókedvezményt nem igényelheti; ezért e részében a tisztabereki egyháztanács határozata helybehagyandó volt.

62. Gidai Sándor kispaládi tanítónak Kánya István nyugalmazott tanító mezőkaszonyi lakos elleni panaszos ügyében megtartott tárgyalás után a nagybányai egyházmegye közig. bírósága következő

végzést

hozta :

A benyújtott panaszt elutasítja.

Indokok:

El kellett utasítani Gidai Sándor panaszát azért, mert az V. t.-cz. 38. §. 9. pontja szerint az egyházi hivatali előd és utód között felmerült egyházi javadalmak körül támadt vitás kérdések eldöntése ugyan az egyhm. közig. bíróság hatáskörébe tartozik, de panaszos és Kánya István között a kérdés egyességileg rendezve van, a kérdés rendezése tárgyában kötött szerződés, egyesség hatályának elbírálása s annak megállapítása, van-e elfogadható ok a szerződés érvénytelenítésére, az egyh. közig. bíróság hatáskörén kívül esik.

Fegyelmi bírósági ülés.

63. Bíróság következőleg alakult. Elnökség: Széll György, kī a tárgyalást vezeti és Helmeczy József. Bírák: Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Papolczy Zoltán, Tóth Mór, Szilágyi Tihamér, Sinka Lajos. Jegyző: Soltész Elemér. Ügyész: dr. Harcsár Géza.

Felek részéről jelen van Krakkó Benjámín gondnok.

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága Schiffner Lajos nagyhodosi tanító ellen indított fegyelmi ügyben Nagybányán, 1911. ápr. 21-edikén tartott tárgyalás után következőleg határozott:

Végzés.

Amennyiben az iratokból meg nem állapítható, hogy Schiffner Lajos ismeretlen helyen tartózkodik, bíróság Schiffner Lajos gondnokául kinevezi Schiffner Lajosné Antal Czeccilia szatmári lakost, neki a panaszt kiadja nyilatkozattételre azzal, hogy igazoló nyilatkozatát 15 nap alatt a bíróság elnökségéhez adja be; egyben a szatmári járás szolgabirói hivatalát megkeresi az iránt, hogy Schiffner Lajos nagyhodosi tanító tartózkodási helyét, aki 1911. márczius 8. napján Nagyhodos községből eltávozott, kinyomozni s közölni, ha pedig a nyomozás eredménytelen volna, ezt a nagybányai ref. egyházmegye esperesi hivatalával (Avasujváros) 1911. jul. 1-ig tudatni sziveskedjék.

64. Időszaki tanácsba a folyó évre megválasztatnak

rendes tagokul: Sátor Dávid, Tóth Mór; póttagokul Szabó József, Bay Lajos.

Függelék.

Az 1, 5, 7, 14, 15, 17—22, 25, 28, 30, 31, 42, 53, 54, 57, 60—62 számokat jegyzette Magoss Ferencz.

A 2—4, 8—13, 16, 23, 24, 26, 27, 29, 34, 43, 45, 46, 48—52, 55, 56, 58, 59, 63, 64 számokat Soltész Elemér.

A 32, 33, 35—41, 44, 47 számokat Torday Imre.

Hitelesítjük.

Szatmár, 1911. április 26.

Helmeczy József,
egyh. gondnok.

Szabó József,
tanácsbíró.

Magoss Ferencz,
egyh. főjegyző.

Tóth Mór,
tanácsbíró.

Soltész Elemér,
egyh. aljegyző.

Betűsoros tárgymutató.

- Adókulcsa megerősítést nyert: Hiripnek 20. Mikolának 23.
Alsófernezely fiókegyházzá alakul. 19.
Angi Mihály felebbezése. 56.
Bakos István szolgálati bizonyítványa. 43.
Dijlevelek jóváhagyása: Hirip 21. 22. Mikola 24.
Egri egyház kérelme. 27.
Egyházkerületi 469—1910. sz. határozat. 8.
Egyházkerületi 467—1910. sz. határozat. 9.
Egyházkerületi 607—1910. sz. határozat. 10.
Egyházkerületi 621—1910. sz. határozat. 11.
Egyházkerületi 623—1910. sz. határozat. 12.
Egyházmegyei könyvtárnok lemondása. 28.
Erdődi vagyonleltár. 55.
Erőss Lajos emléke. 5.
Esperesi jelentés. 6.
Gidai Sándor kispaládi tanító beruházási ügye. 62.
Időszaki tanács választása. 64.
Jegyzőkönyv hitelesítők. 3.
Kálvineum segélyezése. 26.
Kapnikbánya fiókegyházzá alakul. 18.
Kispaládi alapító levelek. 31.
Kispaládi szolgálmány-megváltás ügye. 60.
Kölcsönt vehetnek: Garbolcz 37. Szinerváralja 38. Vámfalu 36.
Közgyűlés megnyitása. 1.
Közgyűlés bezárása. 59.
Közgyűlési tagok számbavétele. 2.
Kun Bertalan emléke. 5.
Lázárii főgondnok pénzt ne kezeljen. 42.
Lelkészi nyugdíjalap számadása. 44.
Luby Géza emléke. 5.
Magosligeti lelkészlak-építés. 35.

- Méhteleki adás-vétel. 57.
Melegh Albert káplánt tarthat. 48.
Mikolai hívek adózása állami iskola czéljára. 13.
Mikolai ingatlan-eladás. 34.
Missziói jelentések. 17a. b.
Misztótfalu 400 K adományt felhasználhatja. 29.
Nagybánya város polgármesterének köszönet. 59.
Sándorhomoki rendkívüli adó ügye. 40.
Schiffner Lajos ügye. 63.
Szamoskóródi ref. iskola beszüntetése. 14.
Szamoskóródi telekeladás. 15.
Számvevőszéki jelentések. 45. 46. 50. 51. 52.
Szavazatbontó bizottság. 58.
Szinérváraljai fafizetés-megváltás. 25.
Szinérváraljai ingatlaneladás. 32.
Szoboszlay Sándor egyházi adója. 61.
Tanácsbirói tisztre szavazás rendelete. 7.
Tanítók eskütétele. 16.
Tanítói gyámegylet vagyonáról jelentés. 47.
Tanügyi bizottság előterjesztései. 53. 54.
Tárgysorozat megállapítása. 4.
Tisztaberek rendkívüli adója. 39.
Tóth Dániel emléke. 6.
Ujfalussy Miklós-féle alapító-levél felterjesztése. 30.
Uszkai ingatlaneladás. 33.
Uszkai iskolaterv és költségvetés. 41.
Váradi Károly és társa felebbezése. 49.

